

**UCHWAŁA NR XXXIX/298/16
RADY MIEJSKIEJ W NOWEJ SOLI**

z dnia 29 grudnia 2016 r.

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Nowa Sól na lata 2017- 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz.446 ze zm.) i art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz.930 ze zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz.1390) uchwała się:

§ 1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Nowa Sól na lata 2017 – 2020 stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia oraz podlega ogłoszeniu poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Nowej Soli i w BIP.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Nowej Soli

Piotr Szyszko

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXIX/298/16
Rady Miejskiej w Nowej Soli
z dnia 29 grudnia 2016 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA NOWA SÓL
NA LATA 2017 – 2020**

Nowa Sol, grudzień 2016 r.

PROGRAM ZAWIERA:

I. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- Cele systemu
- Założenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

III. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiarprzemocy w rodzinie.

- Cele Gminnego Programu
- Realizacja celów Gminnego Programu

IV. Podstawowe zadania programu.

- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Działania interwencyjne
- Realizacja działań na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.

IV. Monitorowanie realizacji Programu i diagnozowania problemu przemocy naterenie miasta.

V. Finanse na realizację zadań programu.

I. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzają przede wszystkim do zmniejszenia skali zjawiska przemocy, ochrony ofiar przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości na temat przemocy. Zadania te są ściśle określone między innymi w:

- Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz.1390)
- Ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz.930 ze zm.)
- Ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 487)
- Krajowym Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2014 – 2020
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Nowa Sól na lata 2014 – 2020
- Programem Wspierania Rodziny w mieście Nowa Sól na lata 2017 - 2019

Gmina zobligowana zadaniami zawartymi w powyższych aktach prawnych tworzy Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który poprzez swoje cele i założenia realizuje zadania nałożone na gminę.

Usystematyzowanie działań instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozwoli na szybsze i efektywniejsze udzielenie pomocy osobom jej potrzebującym.

Gminny System Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zmierza głównie do ustandaryzowania procedur pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a także do usprawnienia i podejmowania spójnych działań instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie.

II. Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym także;

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.
4. Realizacji programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
5. Monitorowanie przemocy w rodzinie na terenie miasta i podejmowanie skutecznych działań ochrony ofiar przemocy.

Cele systemu :

1. Zwiększanie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w programie.
2. Zminimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta.
3. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.
4. Upowszechnianie wiedzy z zakresu przemocy i sposobów radzenia sobie w przypadku jej występowania.
5. Ścisła współpraca z instytucjami zajmującymi się pomocą w przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie.
6. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji służb społecznych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zwiększanie dostępności oferty pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Założenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- określanie zasad współpracy poszczególnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy rodzinnej w ramach działalności Zespołu Interdyscyplinarnego;
- wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach opartej o procedurę „Niebieska Karta”;
- podnoszenie kwalifikacji osób udzielających pomocy ofiarom przemocy;
- prowadzenie działalności informacyjnej, profilaktycznej i edukacyjnej skierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych na rzecz poprawnej komunikacji interpersonalnej wolnej od przemocy;
- stworzenie bazy danych rodzin dotkniętych przemocą;
- udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej oraz medycznej dla ofiar przemocy w rodzinie;
- ścisła współpraca podmiotów udzielających pomocy w ramach prac zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych.

Adresaci gminnego systemu :

Adresatami Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie są przede wszystkim:

- ofiary przemocy w rodzinie, tj. dzieci, współmałżonkowie oraz partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze i niepełnosprawne;
- sprawcy przemocy w rodzinie;
- świadkowie przemocy w rodzinie.

Realizatorami Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy są:

- Zespół Interdyscyplinarny,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Prokuratura Rejonowa,
- Kuratorska Służba Sądowa,
- placówki oświatowe,
- zakłady ochrony zdrowia,
- Komenda Straży Miejskiej,
- organizacje pozarządowe,

Cele i założenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą realizowane w formie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2017 – 2020 i w miarę potrzeb lub sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i modyfikacji.

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie diagnozy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Wobec powyższego Sporządzona została „Diagnoza stanu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie w mieście oraz zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej na terenie miasta Nowa Sól” pozwala właściwie ocenić potrzeby i zaplanować zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Nowa Sól. Diagnoza stanowiąca załącznik nr 1 do programu.

Cele Gminnego Programu.

Celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest:

- 1) zminimalizowanie zjawiska przemocy w rodzinie;
- 2) zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 3) zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla ofiar przemocy;
- 4) zwiększanie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- 5) zwiększenie skuteczności oddziaływań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele programu będą realizowane przez:

- 1) udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 2) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków i konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie;
- 4) oddziaływanie na zmianę zachowania sprawców przemocy w rodzinie;
- 5) diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie i monitorowanie przemocy w środowisku rodziny.

IV. Podstawowe zadania programu.

Zadanie: Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1. Działania profilaktyczne:

- upowszechnianie materiałów profilaktycznych, informacyjno - edukacyjnych dotyczących przemocy i możliwości jej przeciwdziałania oraz ochrony przed przemocą;
- prowadzenie profesjonalnej działalności punktów informacyjno – konsultacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Nowa Sól;
- wydawanie corocznego informatora miejskiego w zakresie zapobiegania przemocy i instytucji udzielających wsparcia ofiarom przemocy;
- zakup i rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych, broszur, ulotek, plakatów, informatorów dot. przemocy w rodzinie;
- uczestnictwo w kampaniach społecznych i organizacja lokalnych kampanii informacyjno - edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy;
- realizacja programów i warsztatów profilaktyczno – edukacyjnych przeciwdziałania przemocy rówieśniczej wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;
- prowadzenie programów i warsztatów dla rodziców oraz opiekunów w zakresie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i poprawy komunikacji interpersonalnej w szczególności w relacjach rodzinnych;
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez uczestnictwo w profesjonalnych szkoleniach i warsztatach dot. przemocy w rodzinie;

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- świetlice opiekuńczo-wychowawcze szkolne i środowiskowe,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- punkty konsultacyjno – informacyjne przeciwdziałania przemocy oraz dla uzależnionych i ich rodzin,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Kuratorska Służba Sądowa,

- inne instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: lata 2017 – 2020

2. Działania interwencyjne:

- podejmowanie interwencji i wdrażanie procedury „Niebieska Karta” w środowisku, w którym występuje przemoc w oparciu o podmioty wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego i grupy robocze;
- udzielanie profesjonalnej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej rodzinom dotkniętym przemocą w punktach konsultacyjno - informacyjnych działających na terenie miasta prowadzonych przez instytucje i organizacje pozarządowe;
- realizacja programów psychoedukacyjnych i socjoterapeutycznych przeznaczonych dla dzieci z rodzin zagrożonych przemocą;
- kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Nowej Soli o nałożenie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy w rodzinie;
- realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie i motywowanie sprawców do uczestnictwa w programie;
- kierowanie wniosków do organów ścigania wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Podmioty realizujące działanie:

- Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze,
- punkty konsultacyjno – informacyjne przeciwdziałania przemocy i dla uzależnionych i ich rodzin,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Straży Miejskiej,
- Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli,
- Sąd Rejonowy w Nowej Soli.

Termin realizacji: lata 2017 – 2020

Zadanie: Realizacja działań na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

- współpraca instytucji w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz ochrony ofiar przemocy w zakresie swoich ustawowych uprawnień,
- izolowanie sprawców od ofiar przemocy,
- prowadzenie stałej, dostępnej pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej oraz medycznej ofiarom przemocy w ramach istniejących punktów informacyjno – konsultacyjnych na terenie miasta, instytucji pomocowych i zakładów opieki zdrowotnej;
- prowadzenie grupy wsparcia psychologicznego dla ofiar przemocy rodzinie w punkcie informacyjno – konsultacyjnym przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- prowadzenie świetlic opiekuńczo -wychowawczych szkolnych i środowiskowych z elementami programu socjoterapii dla dzieci z rodzin, w których występuje przemoc,;
- ścisła współpraca między instytucjami zaangażowanymi w proces pomagania ofiarom przemocy.

Realizatorzy zadania:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ;
- Komenda Powiatowa Policji,
- Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli
- Kuratorska Służba Sądowa,

- Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej;
- konsultanci punktu konsultacyjno – informacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
- świetlice opiekuńczo – wychowawcze szkolne i środowiskowe,
- inne instytucje i organizacje pozarządowe udzielające pomocy.

Termin realizacji: lata 2017 – 2020

Zadanie: Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsca w ośrodkach wsparcia.

- utworzenie pokoju tymczasowego pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta lub innego dziennego ośrodka wsparcia,
- w uzasadnionych przypadkach zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia przy współpracy Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie i ośrodków interwencji kryzysowej działających w województwie;

Realizatorzy zadania:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Komenda Straży Miejskiej,
- Prokuratura Rejonowa w Nowej Soli
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Kuratorska Służba Sądowa,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Punkt Konsultacyjno –Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie.

Termin realizacji: lata 2017 – 2020

V. Monitorowanie realizacji Programu i diagnozowania problemu przemocy naterenie miasta.

1. Monitorowanie Programu będzie dokonywane raz w roku poprzez analizę jakościową i ilościową realizacji programu w oparciu o dane uzyskane z instytucji i organizacji pozarządowych wymienionych w programie.

2. Monitorowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie będzie prowadzone w oparciu o informacje i dane źródłowe, dotyczące:

- udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie przez instytucje uczestniczące w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie;
- udzielanego wsparcia socjalnego dla ofiar przemocy;
- podjętych interwencji przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji i Komendy Straży Miejskiej w sprawie stosowania przemocy w rodzinie;
- podejmowanych interwencji przez zespół interdyscyplinarny i grupy robocze;
- liczby instytucji udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- liczby rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”
- liczby sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart –A”
- liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”
- liczby spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy w rodzinie,
- liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek ustania przemocy w rodzinie,

- liczby zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez sporządzenie aktu oskarżenia,
- liczby zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą w rodzinie poprzez umorzenie postępowania.
- liczby osób korzystających z punktów konsultacyjno – informacyjnych,
- innych informacji i danych źródłowych dotyczących przemocy w rodzinie,

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu i dane źródłowe podmioty składają do dnia 15 lutego każdego roku do Urzędu Miejskiego w Nowej Soli na drukach opracowanych przez zespół interdyscyplinarny.

Realizatorzy zadania:

- wszystkie instytucje realizujące zadania programu,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania statutowe w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- organizacje pozarządowe realizujące zadania gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji: do 15 lutego każdego roku.

VI. Finanse na realizację zadań programu.

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy, gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

**Załącznik nr 1 do Załącznika nr 1
do Uchwały Nr XXXIX/298/16
z dnia 29 grudnia 2016 r.**

**Diagnoza
stanu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w
rodzinie oraz zasobów umożliwiających prowadzenie
działalności profilaktycznej i naprawczej
na terenie miasta Nowa Sól**

Nowa Sól, grudzień 2016 r.

I. STAN PROBLEMÓW	3
1. Charakterystyka miasta.	4
1.1 Ludność i struktura społeczno – zawodowa.	4
1.2 Bezrobocie w mieście.	4
2. Problemy alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie.	6
2.1 Najważniejsze problemy wynikające z nadużywania alkoholu.	6
2.2 Szacunkowe liczby osób na terenie miasta Nowa Sól wymagające różnego rodzaju oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych i terapeutycznych.	6
2.3 Alkohol a młodzież.	9
3. Zachowania i czyny karalne spowodowane pod wpływem alkoholu przez osoby dorosłe i młodzież.	10
3.1 Osoby nietrzeźwe zatrzymane do wytrzeźwienia.	10
3.2 Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.	12
3.3 Zobowiązania do leczenia odwykowego.	15
4. Rynek alkoholowy	16
4.1 Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.	16
4.2 Struktura i wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.	17
5. Zazywanie nielegalnych substancji psychoaktywnymi (narkotyki, „dopalacze”)	18
5.1 Używanie narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”	18
5.2 Częstotliwość używania narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”	20
6. Palenie tytoniu przez młodzież szkolną.	21
6.1 Przyczyny palenia papierosów przez dzieci i młodzież.	21
6.2 Palenie wśród dzieci i młodzieży.	22
7. Przemoc w szkole i rodzinie.	23
7.1 Przemoc rówieśnicza.	23
7.2 Przemoc w rodzinie.	24
8. Działania pomocowe w zakresie łagodzenia i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.	26
8.1 Osoby i rodziny korzystające z pomocy socjalnej w tym z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Socjalnej.	26
8.2 Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej ofiarom przemocy oraz osobom współuzależnionym i uzależnionym na terenie miasta.	28
8.3 Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym alkoholizmem przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych.	30
8.4 Świetlice opiekuńczo – wychowawcze.	30
II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W MIEŚCIE NOWA SÓL.	
1. Instytucje, organizacje pozarządowe i zakłady leczenia odwykowego realizujące zadania profilaktyczno – edukacyjne i terapeutyczne w mieście.	32
2. Realizowane działania profilaktyczno – edukacyjne i socjoterapeutyczne przez nowosolskie szkoły i na terenie miasta w 2016 roku.	34
2.1 Młodzież i dorośli objęci programami profilaktyczno – edukacyjnymi w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na te terenie miasta.	35
3. Rekomendacje do działań profilaktycznych w ramach gminnego programu na 2017 r.	36

I. STAN PROBLEMÓW - przedstawienie skali zjawiska i problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz używaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych i stosowaniem przemocy domowej na terenie miasta Nowa Sól.

Podstawą diagnozy są wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w 2016 roku wśród uczniów szóstych klas szkół podstawowych (na próbie : 258 uczniów, w tym, 144 chłopców oraz 114 dziewcząt) oraz drugich klas szkół gimnazjalnych na próbie 122 uczniów, w tym 46 chłopców i 76 dziewcząt) Ponadto badaniami ankietowymi objęto 214 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych na próbie 76 chłopców oraz 138 dziewcząt. Łącznie badaniami ankietowymi objęto 594 uczniów, w tym 328 dziewcząt i 266 chłopców, w wieku od 12 do 18 lat z szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz szkół ponadgimnazjalnych.

Badania zostały przeprowadzone w miesiącu czerwcu 2016 r, w oparciu o przygotowany kwestionariusz ankietowy w 13 oddziałach kl. VI szkół podstawowych, w 7 oddziałach kl. II szkół gimnazjalnych i 11 oddziałach kl. II szkół ponadgimnazjalnych.

Badaniami objęto 25,06 % populacji młodzieży szkolnej w wieku od 12 do 18 lat, w tym dziewczęta stanowiły - 29,31 % a chłopcy - 21,26% badanej populacji.

Badania dotyczyły głównie problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, paleniem tytoniu, używaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych i tzw. „dopalaczy” oraz agresji i przemocy w szkole oraz przemocy w rodzinie. Wykorzystano dane statystyczne / źródłowe / udostępnione przez instytucje zajmujące się wymienionymi problemami, działające na terenie miasta:

- Urząd Miejski
- Komendę Powiatową Policji
- Komendę Straży Miejskiej
- Sąd Rejonowy
- Powiatowy Urząd Pracy
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
- Izbę Wyrzeźwien
- Poradnię Uzależnień i Punkt Konsultacyjno Informacyjny dla Osób Uzależnionych
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
- Punkt Konsultacyjno – Informacyjny Przeciwdziałania Narkomanii
- Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Poradnie zdrowia psychicznego i uzależnień
- Organizacje pozarządowe i instytucje zajmujące się problemem uzależnień
- Publiczne szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne w Nowej Soli.

Diagnoza obejmuje podstawowe problemy związane ze spożywaniem alkoholu, paleniem tytoniu, używaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”) oraz występowaniem przemocy na przestrzeni ostatnich pięciu lat na terenie miasta Nowa Sól. Ukazuje faktyczne problemy, jakie występują w wyniku nadużywania i uzależnienia od alkoholu oraz innych nielegalnych substancji psychoaktywnych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Przedstawione wyniki badań ankietowych i informacje uzyskane z instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się wymienionymi problemami społecznymi pozwalają na dokonanie oceny zjawiska i przyjęcie właściwych zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii oraz przeciwdziałania agresji i przemocy a także innych uzależnień behawioralnych występujących na terenie miasta Nowa Sól.

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Ludność i struktura społeczno - zawodowa.

a) Ludność miasta / stan na dzień 1.12.2016 r. /

Według danych Biura Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego na terenie miasta Nowa Sól zameldowanych jest **38.051** mieszkańców w tym:

- ◇ osoby pełnoletnie - 31.492
- w tym kobiety pełnoletnie - 16.997
- ◇ dzieci i młodzież do 18 roku życia - 6.559

b) Dane dotyczące aktywności zawodowej mieszkańców w 2016 r.

- ◇ osoby w wieku przedprodukcyjnym - 6.559
- ◇ osoby w wieku produkcyjnym - 22.570
- w tym kobiety w wieku produkcyjnym - 10.785
- ◇ osoby w wieku poprodukcyjnym - 8.922
- w tym kobiety w wieku poprodukcyjnym - 6.212

/ Dane źródłowe: Ewidencja ludności UM w Nowej Soli /

Tabela 1. Aktywność zawodowa mieszkańców Nowej Soli w poszczególnych latach.

LATA	Ludność na koniec roku	Ludność wieku przedprodukcyjnego	Ludność wieku produkcyjnego	Ludność wieku poprodukcyjnego
2011	39 716	6 981	25 369	7 366
2012	39 356	6 873	24 825	7 658
2013	38 954	6 763	24 199	7 992
2014	38 688	6 701	23 686	8.301
2015	38 404	6 654	23 137	8 613

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

1.2 Bezrobocie w mieście.

Tabela 2. Osoby bezrobotne z terenu miasta zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowej Soli w poszczególnych latach.

LATA	ogółem bezrobotni	w tym kobiety	z prawem do zasiłku	bez prawa do zasiłku
2011	2 675	1 531	329	1 202
2012	2 743	1 445	637	2 106
2013	2 942	1 585	590	2 352
2014	2 344	1 270	449	1 895
2015	1 954	1 123	354	1 600

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Tabela 3. Struktura wiekowa bezrobotnych w poszczególnych latach.

LATA	Grupy wiekowe bezrobotnych				
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 i pow.
2011	375	856	399	604	342
2012	417	828	535	576	387
2013	426	832	634	587	463
2014	262	635	551	445	451
2015	212	532	443	371	396

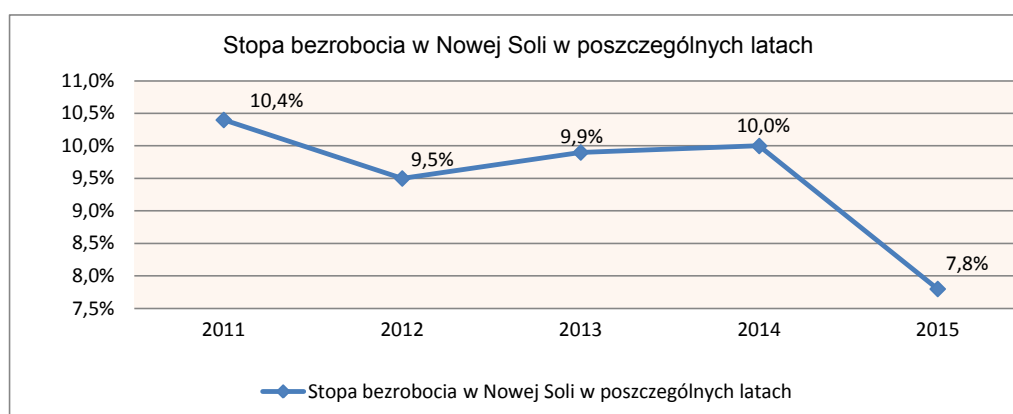
/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Tabela 4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w mieście.

Lata	Wyższe		Policealne śr. zawodowe		Średnie ogólne		Zasadnicze zawodowe		Gimnazjalne i poniżej	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
2011	264	179	642	413	322	244	732	354	715	338
2012	271	177	636	390	285	196	780	336	771	346
2013	240	177	687	428	299	218	831	365	885	397
2014	207	140	552	343	247	191	626	272	712	324
2015	190	126	514	335	186	149	505	245	559	268

/ Dane źródłowe: PUP w Nowej Soli /

Wykres 1. Stopa bezrobocia w Nowej Soli w poszczególnych latach.

Stopa bezrobocia rejestrowana to procentowy udział bezrobotnych w ogólnej liczbie osób wieku produkcyjnego, stopę bezrobocia obliczono wg obowiązującego wzoru :

B

Sp - stopa bezrobocia

$$S_b = \frac{\text{-----}}{B+P} \times 100$$

P - osoby wieku produkcyjnego

B - bezrobotni zarejestrowani w urzędzie pracy

2. PROBLEMY ALKOHOLIZMU, NARKOMANII I PRZEMOCY W RODZINIE

2.1 Najważniejsze problemy wynikające z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych :

- ◆ Szkody zdrowotne spowodowane szkodliwym i ryzykownym pićm alkoholu przez dorosłe osoby.
- ◆ Szkody zdrowotne i rozwojowe występujące u młodzieży spowodowane pićm alkoholu, paleniem tytoniu i zażywaniem nielegalnych substancji psychoaktywnych.
- ◆ Uszkodzenia zdrowia spowodowane uzależnieniem od alkoholu i innych nielegalnych substancji psychoaktywnych.
- ◆ Zaburzenia zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych i innych nielegalnych substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych.
- ◆ Przetępstwa i wykroczenia spowodowane przez osoby nietrzeźwe, w szczególności przez nietrzeźwych kierowców.
- ◆ Przemoc domowa i inne szkody w rodzinie związane z problemem alkoholowym.
- ◆ Szkody ekonomiczne związane z nadużywaniem alkoholu w sferze społecznej i rodzinnej.

2.2 Szacunkowe liczby osób na terenie miasta Nowa Sól wymagających różnego rodzaju oddziaływań profilaktyczno – edukacyjnych i terapeutycznych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

a) Dane szacunkowe określono na podstawie wskaźników przyjętych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- ◆ osoby uzależnione od alkoholu stanowią przeciętnie od 2 % dorosłej populacji, to jest około - 629 osób,
- ◆ osoby pijące szkodliwie stanowią przeciętnie od 5 - 7 % dorosłej populacji, to jest od 1.574 do 2.204 osoby,
- ◆ osoby żyjące w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) stanowią przeciętnie około 4 % populacji, to jest około 1.522 osoby,
- ◆ dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików stanowią około 4% populacji, to jest około 262 osoby.

b) Informacje uzyskane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w klasach VI szkół podstawowych na terenie miasta w m-cu czerwcu 2016 r. – odpowiedzi na wybrane pytania:

- ◆ 43,77 % ankietowanych uczniów IV klas szkół podstawowych w swoim życiu przyznaje się do spożywania alkoholu, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 39,79% a chłopców - 46,90%, natomiast w ostatnim roku przed badaniem alkohol spożywało - 24,46% uczniów, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 8,58%, badanych uczniów;

- ◆ 5,02% ankietowanych uczniów szkół podstawowych upiło się w swoim życiu raz lub więcej razy, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 3,50%, a chłopców - 5,97%, do upicia się w ostatnim roku przed badaniem przyznało się - 2,51% ankietowanych uczniów, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 0,41%;
- ◆ do używania kiedykolwiek w życiu różnego rodzaju substancji psychoaktywnych przyznaje się - 15,38% uczniów VI klas szkół podstawowych, 27,84% uczniów II klas szkół gimnazjalnych i 64,12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- ◆ najbardziej rozpowszechnioną i używaną przez młodzież substancją psychoaktywną jest marihuana lub haszysz, do używania przyznaje się - 2,45% uczniów szkół podstawowych, 14,28% badanych gimnazjalistów i 43,21% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- ◆ 21,70% ankietowanych uczniów VI klas paliło papierosy w ciągu swego życia od 1 do 20 razy i więcej, w tym w grupie dziewcząt odsetek ten wynosił - 18,42%, a w grupie chłopców - 24,30%, najczęściej inicjacja palenia tytoniu w badanej grupie występuje w wieku 9 - 13 lat, tak deklarowało - 18,68% badanej młodzieży, w tym odsetek w grupie dziewcząt wynosi - 17,54%, a w grupie chłopców - 19,58%;
- ◆ 4,47% ankietowanych uczniów przyznaje się do palenia papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, w tym czasie wśród dziewcząt odsetek ten wynosi - 4,38% dziewcząt, a chłopców - 4,31%, natomiast do regularnego i codziennie palenia przyznaje się - 1,62% badanej młodzieży VI klas szkół podstawowych;
- ◆ za sytuację usprawiedliwioną w stosowaniu przemocy i agresji młodzież uważa, działanie w samoobronie - 80,40% ankietowanych, w dalszej kolejności, w obronie swego rodzeństwa i rodziny - 74,00% lub gdy ktoś mnie zaczepia i grozi - 44,40%;
- ◆ najczęściej agresja i przemoc rówieśnicza wśród uczniów szkół podstawowych występuje w formie obrażania - 46,75%, a w następnej kolejności to, plotkowanie - 43,72%, popychanie - 41,12%, wyśmiewanie - 38,52% i ośmieszanie - 32,03%.

c) Dane uzyskane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w II klasach szkół gimnazjalnych w m-cu czerwcu 2016 r. – odpowiedzi na wybrane pytania:

- ◆ 67,88% ankietowanych uczniów II klas szkół gimnazjalnych w swoim życiu przyznaje się do spożywania alkoholu, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 65,71%, a chłopców - 71,79%, natomiast w ostatnim roku przed badaniem alkohol spożywało - 55,04% uczniów, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 33,94%;
- ◆ 32,35% ankietowanych uczniów gimnazjalistów upiło się w swoim życiu raz lub więcej razy, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 34,32%, a chłopców - 28,57%, do upicia się w ostatnim roku przed badaniem przyznało się - 26,47% ankietowanych, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem 18,62%;
- ◆ do zażywania kiedykolwiek w życiu różnego rodzaju substancji psychoaktywnych a przede wszystkim marihuany lub haszyszu przyznaje się - 14,28% uczniów, do marihuany razem z alkoholem - 5,04% badanych gimnazjalistów, w następnej

kolejności występują kleje i inne środki wziewne - 5,88%, i n.ś.p. tzw. dopalacze - 3,36% badanych gimnazjalistów;

- ◆ natomiast w ostatnim roku przed badaniem, marihuany zażywało 3,36%, w tym marihuanę i alkohol - 2,52% a n.ś.p. tzw. dopalaczy - 0,84% badanych gimnazjalistów;
- ◆ 48,76% ankietowanych uczniów paliło papierosy w ciągu swego życia od 1 do 20 razy i więcej, w tym w grupie dziewcząt odsetek ten wynosi - 47,36%, a grupie chłopców - 51,11%, najczęściej inicjację palenia tytoniu rozpoczynano w wieku 11 - 14 lat, tak deklarowało - 35,53% badanej młodzieży, w tym odsetek w grupie dziewcząt wynosi - 34,21%, a w grupie chłopców - 37,77%.
- ◆ 17,09% ankietowanych uczniów przyznaje się do palenia papierosów od 1- 10 i więcej lub regularnie codziennie w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, w tym czasie wśród dziewcząt odsetek ten wynosi - 21,33% dziewcząt, a chłopców - 9,52%;
- ◆ w zakresie przemocy rówieśniczej badana młodzież uważa, że za usprawiedliwione użycie przemocy wobec rówieśników, w wymienionych sytuacjach: jest „w samoobronie” - 85,95% ankietowanych, następnej kolejności „w obronie swego rodzeństwa” - 77,69%, „gdy ktoś mnie zaczepia i grozi” - 46,28% lub „ktoś mi zrobił krzywdę, więc muszę odreagować” - 28,10%;
- ◆ najczęściej młodzież stosuje agresję i przemoc wobec rówieśników w formie plotek - 54,39 % badanej młodzieży gimnazjalnej a w następnej kolejności to, obrażanie - 48,70%, ublżanie - 41,60% i wyśmiewanie - 40,0%.

d) Dane uzyskane na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w II klasach szkół ponadgimnazjalnych w m-cu czerwcu 2016 r. – odpowiedzi na wybrane pytania:

- ◆ 93,64% ankietowanych uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych w swoim życiu przyznaje się do spożywania alkoholu, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 90,83%, a chłopców - 98,48%, natomiast w ostatnim roku przed badaniem alkohol spożywało - 91,35% uczniów, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 76,88%;
- ◆ 71,82% ankietowanych ponadgimnazjalistów upiło się w swoim życiu raz lub więcej razy, w tym odsetek dziewcząt wynosi - 66,37%, a chłopców - 81,53%, do upicia się w ostatnim roku przed badaniem przyznało się - 51,93% ankietowanych, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 38,12%;
- ◆ do zażywania kiedykolwiek w życiu różnego rodzaju substancji psychoaktywnych a przede wszystkim marihuany lub haszyszu przyznaje się - 43,21%, a do marihuany razem z alkoholem - 22,61% badanych ponadgimnazjalistów, w następnej kolejności występuje amfetamina - 4,52%, na dalszym miejscu n.ś.p. tzw. dopalacze - 2,51% i ecstasy - 2,01% badanej młodzieży szkół ponadgimnazjalnych.
- ◆ natomiast w ostatnim roku przed badaniem, marihuany zażywało - 11,55%, a marihuany wraz z alkoholem - 8,04%, amfetaminy - 1,01% natomiast n.s.p. tzw. „dopalacze” nie występowały w badanym okresie wśród ponadgimnazjalistów.

- ◆ 77,10% ankietowanych uczniów paliło papierosy w ciągu swego życia od 1 do 20 razy i więcej, w tym w grupie dziewcząt odsetek ten wynosił - 68,84%, a grupie chłopców - 78,94%, najczęściej inicjacja palenia tytoniu występuje w wieku 15 i więcej lat, tak deklarowało 32,86% badanej młodzieży II klas szkół ponadgimnazjalnych;
- ◆ 54,06 % ankietowanych uczniów przyznaje się do palenia papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, w tym czasie wśród dziewcząt odsetek ten wynosi - 40,74%, a w grupie chłopców - 52,70%, natomiast do regularnego i codziennego palenia tytoniu przyznaje się - 12,91% badanej młodzieży ponadgimnazjalnej.
- ◆ w zakresie przemocy rówieśniczej 91,04% badanej młodzieży uważa, że za sytuację usprawiedliwioną użycia przemocy wobec rówieśników, należy uznać działanie w „samoobronie” w następnej kolejności „w obronie swego rodzeństwa” - 85,57%, „gdy ktoś mnie zaczepia i grozi” - 39,80% oraz „gdy ktoś mi zrobił krzywdę więc muszę odreagować” - 25,37%;
- ◆ najczęściej młodzież stosuje agresję i przemoc wobec rówieśników w formie plotek - 64,65 % badanej młodzieży gimnazjalnej a w następnej kolejności to, obrażanie - 57,58%, wyśmiewanie - 53,03%, ubliżanie - 50,51% oraz popychanie - 42,93%.

2.3 Alkohol, a młodzież.

a) dostępność alkoholu

W prowadzonych badaniach ankietowych pytaliśmy również o trudności zakupu alkoholu przez młodzież szkolną w 4 stopniowej skali: niemożliwe, trudne, łatwe i bardzo łatwe. Z badań tych wynika, że duża grupa badanej młodzieży nowosolskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nie ma zbyt dużych trudności w zakupie poszczególnych napojów alkoholowych. Za bardzo łatwy zakup alkoholu w postaci, piwa uznało - 10,56% badanej młodzieży szkół podstawowych, wina / nalewki - 5,69%, szampana - 14,22% i wódki - 3,25%.

Wśród młodzieży gimnazjalnej odsetki te są znacznie wyższe. Za bardzo łatwy zakup piwa uważa - 32,20%, badanej młodzieży, wina lub nalewki - 19,49%, szampana - 28,81% i wódki - 27,80%.

Wśród młodzieży ponadgimnazjalnej odsetki te są bardzo wysokie. Za bardzo łatwy zakup piwa uważa - 69,85%, badanej młodzieży, wina lub nalewki - 61,24%, szampana - 68,09% i wódki - 65,07%.

Pytaliśmy również o osobisty zakup napojów alkoholowych / piwo, wino, wódkę, szampan i drinki / badanych uczniów VI klas szkół podstawowych, dla siebie bez większych trudności. Do zakupu jakiegokolwiek z wyżej wymienionych alkoholi przyznaje się 3,87% badanych uczniów szkół podstawowych w tym 2,63% w grupie dziewcząt oraz 4,86% w grupie chłopców.

Niepokojącym zjawiskiem i skalą jest odnotowanie wysokich odsetek uczniów szkół gimnazjalnych w wieku 15-16 lat, którzy osobiście zakupili alkohol i stanowi on - 21,21%, w tym w grupie dziewcząt odsetek ten wynosi - 17,28% a w grupie chłopców - 26,92%.

Są to niepokojące fakty, gdyż niemal co 5 - mu gimnazjaliście z powodzeniem udaje się zakupić alkohol w różnych postaciach (piwo, wino, szampan, drinki, wódka), mimo że jest to osoba niepełnoletnia.

Nie ma wątpliwości, że na taką sytuację ma wpływ duża liczba sklepów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. W dalszym ciągu za mało sprzedawców podając alkohol młodej osobie żąda okazania dowodu tożsamości.

b) używanie napojów alkoholowych przez młodzież

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną, wśród dzieci i młodzieży oraz najczęściej używaną przez młodzież. Spożywanie alkoholu wśród młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych badano w trzech okresach, a mianowicie „w ciągu całego życia”, „w ciągu ostatnich 12 miesięcy” i „w ciągu ostatnich 30 dni” przed badaniem.

Próby picia różnych napoi alkoholowych (piwo, wino, wódka i inne) ma za sobą w ciągu życia 43,77 % ankietowanych uczniów VI klas szkół podstawowych ten odsetek w grupie dziewcząt wynosi - 39,79%, a chłopców - 46,90%, natomiast w ostatnich 12 miesiącach przed badaniem alkohol spożywało - 24,45% uczniów, w tym w grupie dziewcząt - 21,35% i 26,90% chłopców a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem kontakt z alkoholem miało - 8,58%, badanych uczniów w tym w grupie dziewcząt - 5,82% i chłopców - 10,76%.

Natomiast w II klasach szkół gimnazjalnych próby picia różnych napoi alkoholowych (piwo, wino, wódka i inne) ma za sobą w ciągu życia 67,88 % ankietowanych uczniów w tym odsetek w grupie dziewcząt wynosi - 65,71%, a chłopców - 71,79%, natomiast w ostatnich 12 miesiącach przed badaniem alkohol spożywało 55,04% uczniów, w tym 51,42% w grupie dziewcząt oraz 61,53% chłopców, a w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem - 33,94% badanych uczniów w tym w grupie dziewcząt - 32,82% a wśród chłopców - 35,89%.

W II klasach szkół ponadgimnazjalnych do spożywania alkoholu kiedykolwiek w życiu przyznaje się 93,54% badanych uczniów, w tym wśród dziewcząt - 90,83% a 98,48% wśród chłopców. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem do spożywania alkoholu przyznaje się 91,35% a w grupie dziewcząt - 89,07% i 95,45% chłopców, natomiast w ostatnich 30 dniach przed badaniem alkohol spożywało - 76,88% badanej młodzieży wśród dziewcząt odsetek ten wynosi - 73,94% i chłopców - 83,33%.

Do upicia się alkoholem kiedykolwiek w życiu raz lub wiele razy (zataczać się, mówić nie wyraźnie, nie pamiętać niektórych wydarzeń), przyznało się - 5,02% badanej młodzieży VI klas szkół podstawowych w grupie dziewcząt odsetek ten wynosi - 3,50%, a w grupie chłopców - 5,97%.

W II klasach szkół gimnazjalnych do upicia się ciągu swojego życia przyznaje się 32,35% badanej młodzieży, wśród dziewcząt odsetek ten wynosi 34,32% a wśród chłopców 28,57%.

Natomiast w II klasach szkół ponadgimnazjalnych do upicia się alkoholem raz lub wiele razy w życiu, przyznaje się - 71,82% badanej młodzieży, w grupie dziewcząt odsetek ten wynosi - 66,37% a wśród chłopców - 81,53%.

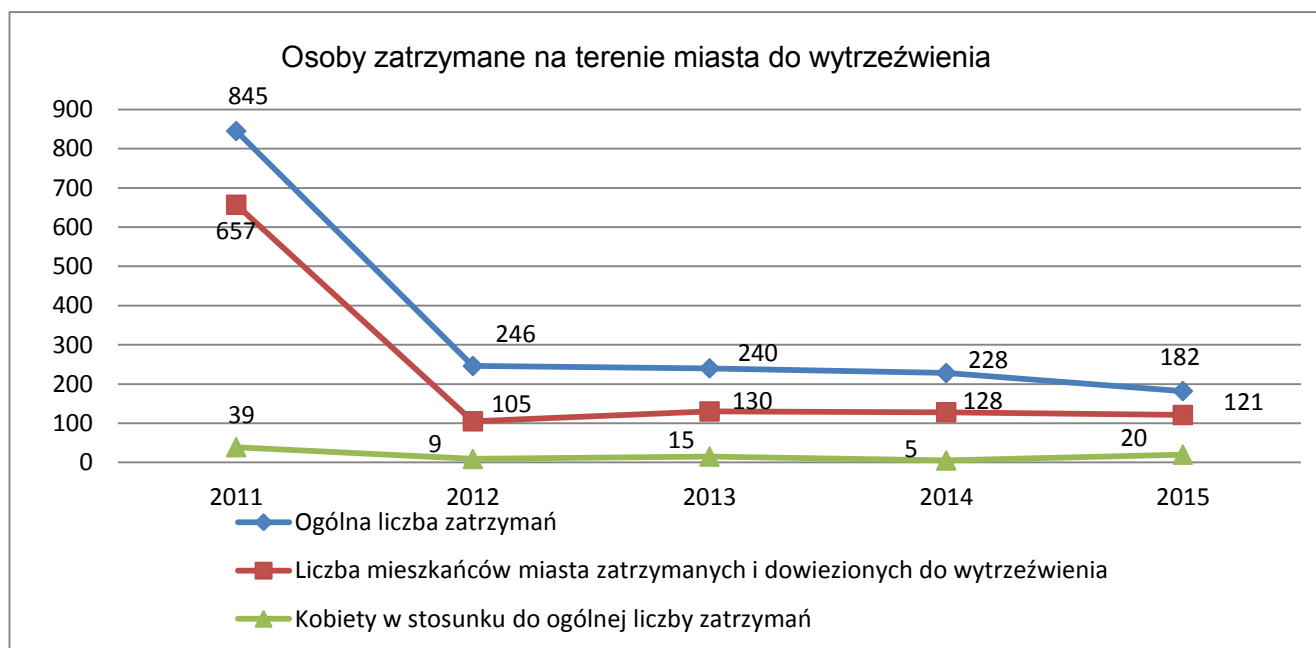
3. ZACHOWANIA I CZYNY KARALNE SPOWODOWANE POD WPLYWEM ALKOHOLU PRZEZ OSOBY DOROSŁE I MŁODZIEŻ.

3.1 Osoby nietrzeźwe zatrzymane do wytrzeźwienia.

W 2015 roku odnotowano 469 zatrzymania osób w stanie nietrzeźwości, na terenie miasta, które swoim zachowaniem dawały powód do zgorzenia w miejscu publicznym lub znajdowały się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażały życiu lub zdrowiu innych osób, z tego 182 osoby zostały dowieszone przez funkcjonariuszy Policji

lub Straży do Izby Wyrzeźwień (IW) w Zielonej Górze. Ponadto 241 osób doprowadzono i zatrzymano w Policijnej Izby Zatrzymań w Nowej Soli, 31 doprowadzono do miejsca zamieszkania a 15 osób w uzasadnionych przypadkach przewieziono na pogotowie ratunkowe w nowosolskim szpitalu. Wśród osób zatrzymanych w IW odnotowano 162 mężczyzn i 20 kobiet w klasyfikacji społeczno - zawodowej, największą grupę stanowili bezrobotni - 147 osób. Pod względem powodu zatrzymania największą grupę stanowiły osoby leżące upojone alkoholem w miejscach publicznych - 52 osoby, w tym 6 kobiet, następnie awantury domowe i przemoc domowa pod wpływem alkoholu - 45 osób, w tym 7 kobiet. (Tabela 6)

Wykres 2. Osoby zatrzymane na terenie miasta i doprowadzone do Izby Wyrzeźwień przez funkcjonariuszy Policji z KPP oraz Straż Miejską w Nowej Soli.

/ Dane źródłowe: Izba Wyrzeźwień w Zielonej Górze i Głogowie /

Tabela 5. Nowosolanie zatrzymani na terenie miasta i dowiezieni do wyrzeźwienia w Izbie Wyrzeźwień w Głogowie i Zielonej Górze.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Zatrzymani do wyrzeźwienia				
		2011	2012	2013	2014	2015
1	Ogółem mieszkańcy miasta i bezdomni zatrzymani i dowiezieni do wyrzeźwienia w tym :	845*	246*	240*	228*	182*
	a) liczba osób zatrzymanych po raz 1-szy w br.	657	105	130	128	121
	b) kobiety	39	9	15	5	20
	c) osoby niepełnoletnie	11	2	2	0	0
	w tym:					
	- osoby dowiezione wielokrotnie (min. 2 razy)	-	38	96	13	16
2	Osoby bez stałego miejsca zamieszkania - (bezdomni), w tym :	131*	70*	60*	29*	36*
	- kobiety	0	4	6	3	0
	- osoby dowiezione wielokrotnie (min. 2 razy)	-	44	54	11	19

/ Dane z Izby Wyrzeźwień - Z. Góra; Lata 2012 - 2014 dane z Izby Wyrzeźwień w Głogowie; /

* Dotyczy liczby zatrzymań w Izbie Wyrzeźwień a nie osób.

Tabela 6. Powód zatrzymania i dowiezienia osób nietrzeźwych do Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze i Głogowie.

Lp	Powód zatrzymania	Zatrzymani do wyrzeźwienia				
		2011	2012	2013	2014	2015
1	Kradzieże, włamania, napady, rozboje i inne przestępstwa dokonane pod wpływem alkoholu.	37	3	14	2	0
2	Awantury domowe – sprawcy przemocy domowej.	200	65	68	36	45
3	Awantury w miejscu publicznym , zakłócenie porządku publicznego oraz awantura sąsiedzka.	117	103	70	52	39
4	Osoby leżące w miejscu publicznym upojone alkoholem.	108	48	47	23	52
5	Osoby stwarzające zagrożenie dla własnego życia lub zdrowia.	128	24	11	11	35
6	Zgorszenie w miejscu publicznym pod wpływem alkoholu.	45	-	26	-	2
7	Prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu	22	-	4	4	0
8	Próby samobójcze	-	-	-	-	6
9	Przekazany/na do szpitala i inne.	-	-	-	-	3

/ Dane źródłowe: Izba Wyrzeźwień w Raculi i Głogowie /

3.2 Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu.

Tabela 7. Popelnione czyny karalne przez mieszkańców miasta pod wpływem alkoholu i podjęte interwencje prze funkcjonariuszy Policji w Nowej Soli.

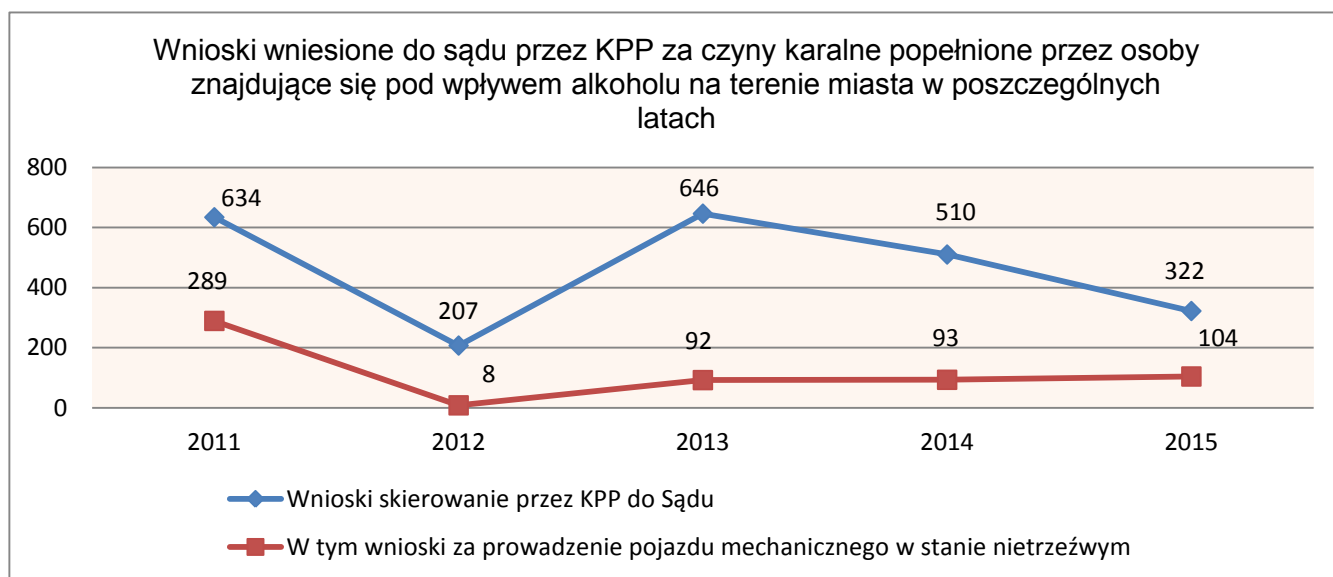
Popelnione czyny karalne	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Ogólna liczba wypadków drogowych	66	19	18	15	18
Liczba wypadków drogowych spowodowanych przez kierowców i pieszych w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem narkotyków.	4	3	1	1	-
w tym:					
a. Kierujących pojazdem mechanicznym	4	2	1	-	1
b. Kierujących motorowerem	-	-	-	-	-
c. Kierujących rowerem	-	-	-	-	-
d. Piesi pod wpływem innych substancji psychoaktywnych	-	1	-	1	-
Ogólna liczba interwencji Policji	4.346	3.924	3.746	4.263	5.393
w tym:					
a. w miejscach publicznych	307	636	628	975	1.802
b. w miejscu zamieszkania	220	847	895	840	974

c. w innych miejscach	-	-	-	2448	2.617
Ilość osób doprowadzona do izby wytrzeźwień	646	213	238	128	176
Ilość osób doprowadzona do policyjnej izby zatrzymań	19	186	27	203	241
Ilość osób doprowadzona do miejsca zamieszkania	31	153	28	14	12
Ogólna liczba wniosków skierowanych do sądu za czyny karalne dokonane pod wpływem alkoholu.					
	634	207	646	510	322*
w tym:					
a. za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwym	289	8	92	93	104
b. za prowadzenie innych pojazdów w stanie nietrzeźwym	285	4	165	28	18
c. nietrzeźwi piesi (art. 86 kw)	5	-	-	1	1
d. wykonywanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwym	15	10	37	8	16
e. zakłócanie porządku i spokoju publicznego	13	13	8	28	26
f. za sprzedawanie lub podawanie napojów alkoholowych w przypadkach kiedy jest to zabronione albo bez wymaganego zezwolenia	2	-	-	-	-
g. spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolony.	25	15	42	95	157
Liczba nałożonych mandatów za spożywanie alkoholu lub usiłowanie spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych	bd	729	603	946	1.226

/ Dane źródłowe: KPP w Nowej Soli /

* tylko wymienione w punktach od (a – g)

Wykres 3. Popelnione czyny karalne na terenie miasta pod wpływem alkoholu ujawnione przez funkcjonariuszy KPP.

/ Dane źródłowe: KPP w Nowej Soli /

Tabela 8. Dane uzyskane z Komendy Straży Miejskiej w Nowej Soli.

Wkroczenia	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Ogólna liczba wniosków skierowanych do sądu.	348	63	198	262	341
1. Wnioski skierowane do sądu za naruszenie przepisów ustawę o wychowaniu w trzeźwości	11	13	5	10	2
2. Nałożone mandaty i pouczenia :					
a) za zakłócenie porządku i spokoju publicznego pod wpływem alkoholu – ukarane mandatem,	-	-	20	-	-
- osoby pouczone,	-	-	11	-	-
b) za spożycie alkoholu w miejscach niedozwolonych - ukarane mandatem,	369	195	217	193	83
- osoby pouczone,	522	243	247	131	65
c) za usiłowanie spożycia alkoholu w miejscach niedozwolonych – ukarane mandatem,	-	-	275	249	153
- osoby pouczone,	-	-	164	140	218
d) za dopuszczenie się nieobyczajnego wybryku pod wpływem alkoholu – ukarani mandatem,	-	-	18	2	-
- osoby pouczone.	-	-	136	-	-
e) Osoby nietrzeźwe doprowadzone do Izby Wyrzeźwień	-	-	11	7	7
- Osoby nietrzeźwe przekazane pogotowiu ratunkowemu	-	-	-	19	15
- Osoby nietrzeźwe doprowadzone do miejsca zamieszkania	-	-	22	12	19
f) Ilość wniosków skierowanych do komisji RPA w przedmiocie leczenia odwykowego.	3	6	4	3	4

/ Dane źródłowe: KSM w Nowej Soli /

Wykres 4. Popełnione czyny karalne przez osoby nietrzeźwe, ujawnione na terenie miasta przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

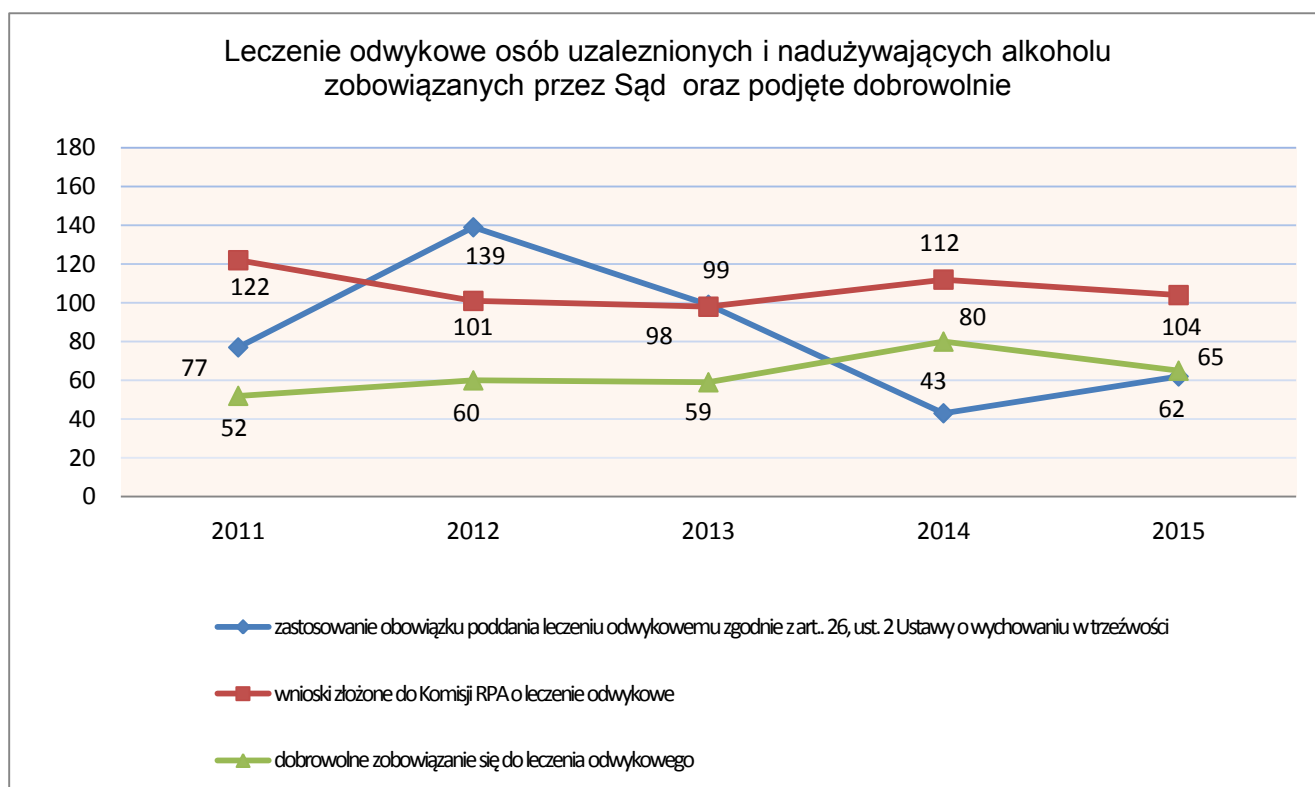

/ Dane źródłowe: KSM w Nowej Soli /

3.3 Zobowiązania do leczenia odwykowego

Wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, komisja prowadzi postępowania zmierzające do zobowiązania tych osób przez Sąd Rejonowy do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego.

Wykres 5. Zobowiązanie do leczenia odwykowego mieszkańców miasta uzależnionych od alkoholu lub nadużywających alkoholu.

/ Dane źródłowe: GK RPA w Nowej Soli /

Komisja przeprowadziła z osobami zgłoszonymi do leczenia odwykowego 82 rozmowy motywacyjno – interwencyjne motywujące do ograniczenia używania alkoholu, dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego lub utrzymywania całkowitej abstynencji alkoholowej. W wyniku interwencji Komisji RPA 65 osób nadużywających alkoholu lub uzależnionych, podjęło leczenie dobrowolnie w nowosolskich placówkach lecznictwa odwykowego ambulatoryjnego.

Komisja zleciła wykonanie przez biegłych sądowych psychiatrę i psychologa 89 badań i opracowania pisemnych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób (zgłoszonych na leczenie) nadużywających alkoholu i stosujących przemoc w rodzinie.

Komisja skierowała 62 wnioski do Sądu Rejonowego w Nowej Soli celem zobowiązania do leczenia odwykowego osób, uzależnionych od alkoholu lub stosujących przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu, które nie podjęły dobrowolnie leczenia odwykowego lub przerwały leczenie i nie utrzymywały abstynencji alkoholowej.

4. RYNEK ALKOHOLOWY

4.1 Punkty sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

Na terenie miasta prowadzi się sprzedaż alkoholu w 125 sklepach lub w punktach gastronomicznych, w tym w sprzedaży detalicznej – 95, a w gastronomii w 30 placówkach. W 4 placówkach handlowych i w 10 zakładach gastronomicznych sprzedaje lub podaje się tylko piwo.

W pozostałych 91 placówkach handlowych poza piwem można zakupić napoje alkoholowe do 18% zawartości alkoholu, a w 85 placówkach handlowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

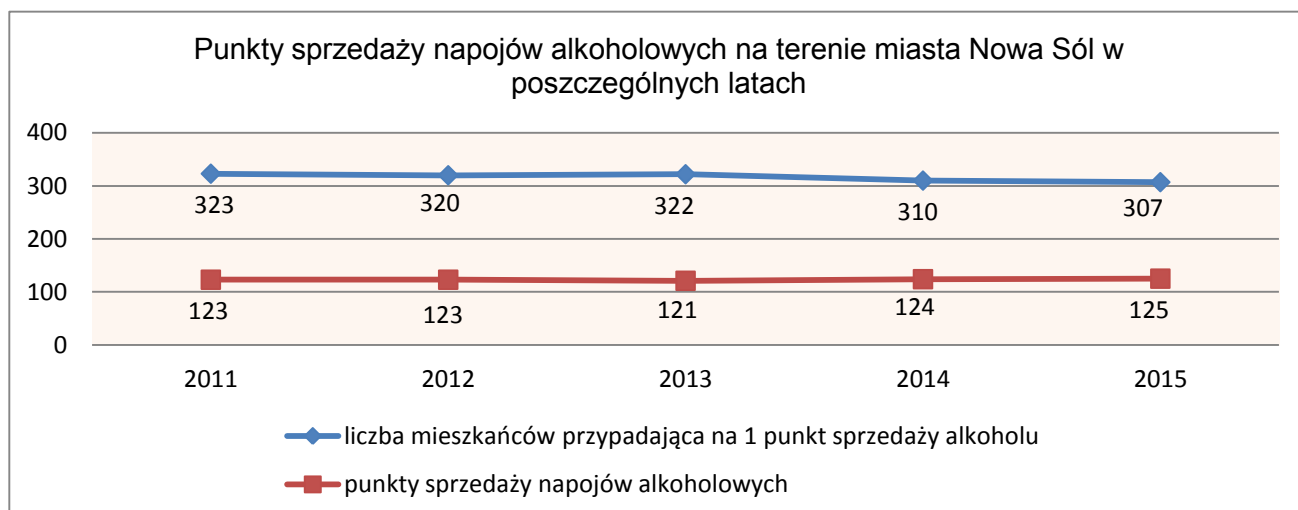
Natomiast w gastronomii poza piwem podaje się napoje alkoholowe do 18% w 15 placówkach a powyżej 18% alkoholu w 16 placówkach gastronomicznych.

Tabela 9. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży na terenie miasta.

LATA	wg zawartości alkoholu							
	poza miejscem sprzedaży - sklepy				w miejscu sprzedaży - gastronomia			
	Razem	do 4,5%	4,5 - 18%	pow. 18%	Razem	do 4,5%	4,5 - 18%	pow. 18%
2011	92	92	84	69	31	31	18	21
2012	94	94	85	77	29	29	17	19
2013	94	94	89	81	27	27	15	19
2014	93	93	87	82	31	31	16	19
2015	95	95	91	85	30	30	15	16

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Wykres 6. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży na terenie miasta.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

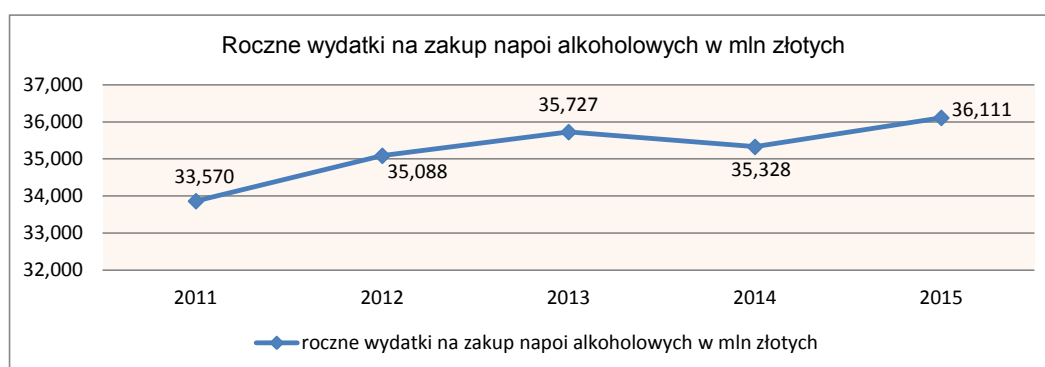

4.2 Struktura i wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.

W 2015 roku nastąpił wzrost o 2,17% wydatków poniesionych przez nowosolan na zakup różnego rodzaju napoi alkoholowych. Kwota poniesionych wydatków osiągnęła poziom - 36.111 879 złotych, to jest więcej o 783.222 zł. niż w 2014 roku. Najwyżej wzrosła podaż wysokoprocentowych alkoholi to jest wódki o - 5,21%, wina o - 5,13% i jednocześnie nastąpił spadek w zakupie piwa o - 1,22%.

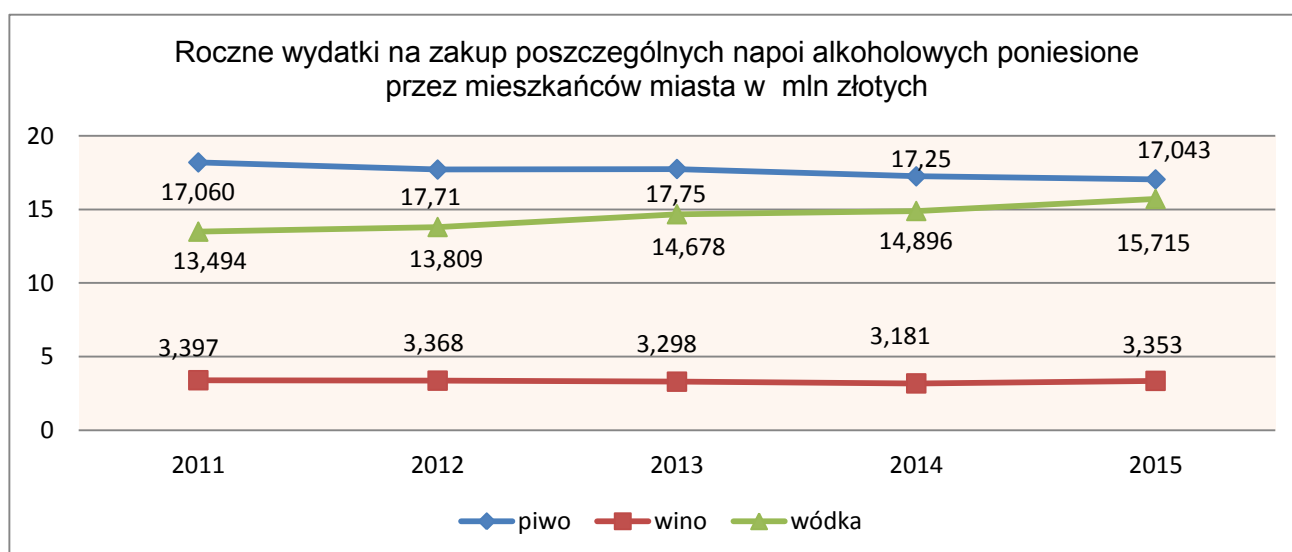
Nadal niepokojącym zjawiskiem jest malejący popyt na napoje o niskiej zawartości alkoholu (piwo, wino) w stosunku do alkoholi wysoko procentowych (wódki i wyrobów spirytusowych).

Wykres 7. Poniesione wydatki na zakup napoi alkoholowych przez ludność miasta.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Wykres 8. Zakup poszczególnych rodzajów napoi alkoholowych przez ludność miasta w skali roku.

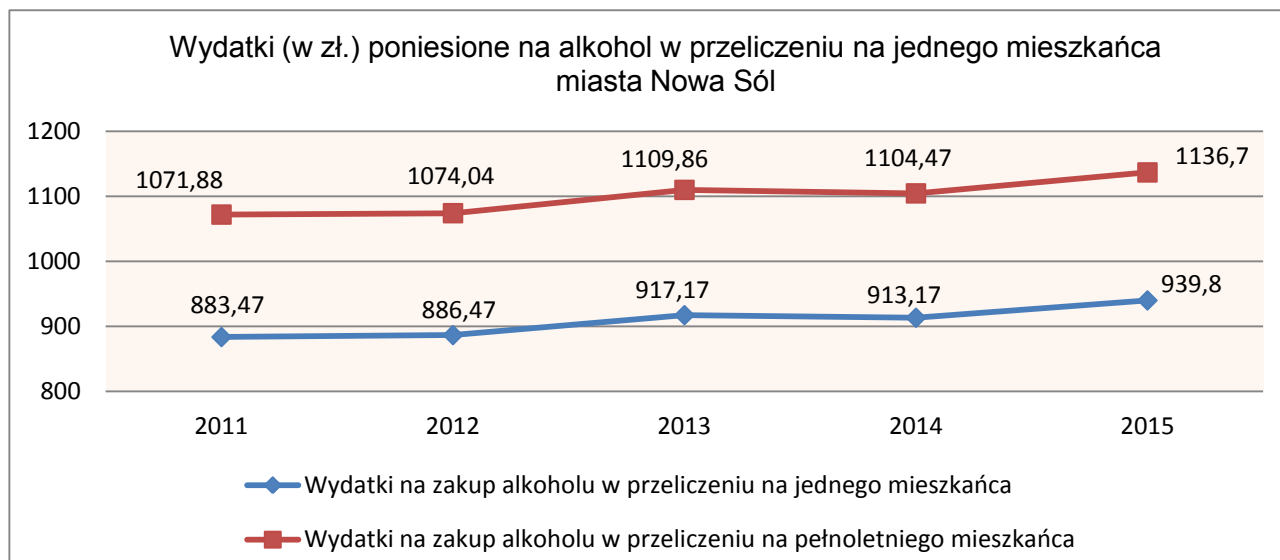

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Rośnie liczba punktów sprzedaży detalicznej, natomiast maleje ilość punktów gastronomicznych. Jednocześnie zmniejsza się corocznie liczba osób przypadająca na 1 punkt sprzedaży alkoholu na terenie miasta i wynosi ona obecnie - 307 osób.

Taki stan rzeczy w przyszłości może znacznie wpływać na wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu lub pijących problemowo głównie młodzieży do 30 roku życia.

Wykres 9. Poniesione wydatki na zakup napoi alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca miasta w skali roku.

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

5. ZAŻYWANIE NIELEGALNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ MŁODZIEŻ

5.1 Używanie narkotyków i n.s.p. tzw. "dopalaczy" przez młodzież.

Badania ankietowe prowadzone w poszczególnych szkołach i grupach wiekowych na terenie miasta wykazały, że młodzież szkolna ma kontakt z różnego rodzaju nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną jest marihuana lub haszysz na dalszych miejscach marihuana wraz z alkoholem, dalej n.s.p. tzw. „dopalacze” i amfetamina w starszych grupach wiekowych.

W ciągu swego życia przyznaje się do zażywania marihuany lub haszyszu - 2,45% uczniów VI klas szkół podstawowych, 14,28% uczniów II klas szkół gimnazjalnych i 43,21% II klas szkół ponadgimnazjalnych.

W grupie badanych dziewcząt do zażywania marihuany lub haszyszu w ciągu swego życia przyznaje się 1,81% dziewcząt szkół podstawowych, 16,22% dziewcząt szkół gimnazjalnych i 38,16% dziewcząt szkół ponadgimnazjalnych.

W grupie badanych chłopców do zażywania marihuany lub haszyszu w ciągu swego życia przyznaje się 2,97% chłopców szkół podstawowych, 11,11% chłopców szkół gimnazjalnych i 52,94% chłopców szkół ponadgimnazjalnych. Tabela 10.

Do zażywania alkoholu wraz z marihuana przyznaje się - 0,40% uczniów szkół podstawowych, 4,20% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 22,61% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Do zażywania nieznanych substancji psychoaktywnych (n.s.p.) tzw. „dopalaczy” przyznaje się 3,36% uczniów badanych szkół gimnazjalnych i 2,51% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych w szkołach podstawowych tzw. „dopalaczy” nie ujawniono.

W szkołach podstawowych po za marihuaną w następującej kolejności plasują się kleje i inne środki wziewne - 1,63% młodzieży badanej, dalej LSD, grzyby i inne halucygenne oraz Polska heroina tzw. „kompot” po - 0,40 %

W grupie młodzieży szkół gimnazjalnych również poza wymienionymi na kolejnych miejscach plasują się, LSD, grzyby i substancja halucygenne - 1,68%, w dalszej kolejności amfetamina, ecstasy i kokaina po - 0,84% badanej młodzieży.

Młodzież szkół ponadgimnazjalnych, z po za wymienionymi już substancjami psychoaktywnymi praktykowała również z amfetaminą - 4,52%, młodzieży badanej a w dalszej kolejności ecstasy - 2,01%, a następnie LSD, grzyby i inne halucynogeny, kleje i inne środki wziewne oraz sterydy anaboliczne po - 1,00% a także kokaina - 0,50%.

Szczególny niepokój powinien budzić dość znaczny odsetek młodzieży eksperymentującej z używaniem alkoholu w połączeniu z paleniem marihuany w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem. W grupie młodzieży szkół ponadgimnazjalnych stanowi on 22,61%, a w grupie gimnazjalistów 4,20%, ponadto jednoczesne łącznie i przyjmowanie różnych substancji psychoaktywnych jest szczególnie niebezpieczne w młodym wieku patrząc z perspektywy ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych.

Pierwsze inicjacje narkotykowe wśród młodzieży szkolnej, która używała lub używa różnego rodzaju substancji psychoaktywnej rozpoczynały się wśród uczniów szkół podstawowych w wieku 11–12 lat, natomiast gimnazjaliści najczęściej rozpoczynali w wieku 13–14 lat, a młodzież szkół ponadgimnazjalnych w wieku 15–17 lat.

Tabela 10. Zażywanie przez młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyków i tzw. "dopalaczy")

L.p	Rodzaj substancji psychoaktywnej	Nie, nigdy		Tak, kiedykolwiek w życiu		Tak, w ostatnich 12 m-cah		Tak, w ostatnich 30 dniach	
		N	%	N	%	N	%	N	%
SZKOŁY PODSTAWOWE									
Nigdy nie próbowałem żadnej substancji narkotycznej		154	84,6	15,38% - praktykowało z narkotykami					
1.	Leki uspokajające lub nasenne*	228	93,4	7	2,87	5	2,05	4	1,64
2.	Marihuana lub haszysz	238	97,5	4	1,64	2	0,82	-	-
3.	Amfetamina	244	100	-	-	-	-	-	-
4.	Ecstasy	244	100	-	-	-	-	-	-
5.	Kokaina	244	100	-	-	-	-	-	-
6.	Heroina	244	100	-	-	-	-	-	-
7.	LSD, grzyby i inne halucynogeny	243	99,6	1	0,41	-	-	-	-
8.	Kleje i inne środki wziewne	240	98,4	2	0,82	2	0,82	-	-
9.	NSP tzw. „dopalacze”	244	100	-	-	-	-	-	-
10.	Alkohol razem z marihuaną	243	99,6	-	-	1	0,41	-	-
11.	Polska heroina tzw. kompot	243	99,6	1	0,41	-	-	-	-
SZKOŁY GIMNAZJALNE									
Nigdy nie próbowałem żadnej substancji narkotycznej		98	72,2	27,84% - praktykowało z narkotykami					
1.	Leki uspokajające lub nasenne*	100	84,0	12	10,08	3	2,52	4	3,36

2.	Marihuana lub haszysz	102	85,7	8	6,72	4	3,36	5	4,20
3.	Amfetamina	118	99,2	-	-	1	0,84	-	-
4.	Ecstasy	118	99,2	1	0,84	-	-	-	-
5.	Kokaina	118	99,2	1	0,84	-	-	-	-
6.	Heroina	119	100	-	-	-	-	-	-
7.	LSD, grzyby i inne halucynogeny	117	98,3	2	1,68	-	-	-	-
8.	Kleje i inne środki wziewne	112	94,1	6	5,04	-	-	1	0,84
9.	NSP tzw. „dopalacze”	115	96,6	3	2,52	1	0,84	-	-
10.	Alkohol razem z marihuaną	113	95,0	1	0,84	3	2,52	2	1,68
11.	Polska heroina tzw. kompot	119	100	-	-	-	-	-	-
SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE									
Nigdy nie próbowałem żadnej substancji narkotycznej		61	35,9	64,12% - praktykowało z narkotykami					
1.	Leki uspokajające lub nasenne*	159	79,9	22	11,06	11	5,53	7	3,52
2.	Marihuana lub haszysz	113	56,8	40	20,10	23	11,56	23	11,56
3.	Amfetamina	190	95,5	6	3,02	2	1,01	1	0,50
4.	Ecstasy	195	98,0	1	0,50	1	0,50	2	1,01
5.	Kokaina	198	99,5	1	0,50	-	-	-	-
6.	Heroina	199	100	-	-	-	-	-	-
7.	LSD, grzyby i inne halucynogeny	197	99,0	1	0,50	1	0,50	-	-
8.	Kleje i inne środki wziewne	197	99,0	2	1,01	-	-	-	-
9.	NSP tzw. „dopalacze”	194	97,5	5	2,51	-	-	-	-
10.	Alkohol razem z marihuaną	154	77,4	17	8,54	16	8,04	12	6,03
11.	Polska heroina tzw. kompot	199	100	-	-	-	-	-	-

/ Dane uzyskane z badań ankietowych /

* bez przepisu lekarza

5.2 Częstotliwość używania narkotyków i n.s.p. tzw. ”dopalaczy.

Badaniom poddano również częstotliwość używania przez młodzież szkolną różnych substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu w przedziałach 1-3 razy, 4-9 razy, 10-19 razy oraz 20 razy i więcej. Największy odsetek badanych stanowili respondenci, którzy eksperymentowali z marihuaną i haszyszem lub marihuaną i alkoholem od 1 do 3 razy, w szkołach podstawowych odsetek ten wynosił – 2,44%, w szkołach gimnazjalnych 14,48% i w szkołach ponadgimnazjalnych 24,81% badanych uczniów. Natomiast problemowym eksperymentowaniem z narkotykami można uznać respondentów, którzy zażywali kiedykolwiek w swoim życiu poszczególne substancje psychoaktywne 20 razy i więcej. W tej grupie respondentów uczniowie szkół podstawowych stanowią także - 2,44%, w szkołach gimnazjalnych odsetek ten wynosi - 2,53% badanej młodzieży i w szkołach ponadgimnazjalnych - 9,27%.

Pod względem częstotliwości używania różnych nielegalnych substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu wśród badanych respondentów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych najczęściej używana jest marihuana i stanowi - 4,48% wśród uczniów szkół podstawowych, 14,40% uczniów szkół gimnazjalnych i 36,57% szkół ponadgimnazjalnych.

W dalszej kolejności wśród respondentów szkół podstawowych występują – kleje i inne środki wziewne - 1,63%, alkohol razem z marihuaną i Polska heroina tzw. kompot po - 0,81% pozostałe narkotyki nie wymieniono.

Wśród respondentów szkół gimnazjalnych w dalszej kolejności występują – kleje i inne środki wziewne - 5,93%, alkohol razem z marihuaną - 5,08%, n.s.p. tzw. „dopalacze” - 3,38%,

LSD, grzyby i inne halucynogenne - 1,69% oraz amfetamina, ecstasy i kokaina po - 0,84% innych nie wymieniono.

Wśród respondentów szkół gimnazjalnych na kolejnych miejscach plasują się – alkohol razem z marihuaną - 18,85%, amfetamina - 4,0%, n.s.p. tzw. „dopalacze” - 2,85%, ecstasy - 1,71%, LSD, grzyby i inne halucynogenne i kleje i inne środki wziewne po - 1,14% , kokaina - 0,57% pozostałych nie ujawniono.

a) Źródła pozyskiwania przez młodzież narkotyków i n.s.p. tzw. „dopalaczy”.

Badania ankietowe wykazały, że najczęstszym sposobem pozyskania środków psychoaktywnych przez młodzież było udostępnienie narkotyku przez kolegę lub koleżankę -16,1%, w następnej kolejności to wspólne narkotyzowanie się w grupie przyjaciół -11,0%, następnie dostali narkotyk od kogoś kogo nie znali osobiście - 4,31%, kupili od kolegi lub osób im nie znanych - 3,9% oraz dostali od brata lub siostry - 2,3%.

Niepokojący jest fakt, iż 1,6% osób badanych odpowiedziało, że otrzymało środek narkotyczny od jednego z rodziców.

b) Powody dla których młodzież używa substancji narkotycznej.

Powodem zażywania substancji psychoaktywnych na jaki wskazywała młodzież szkół podstawowych na pierwszym miejscu powodem było – „zapomnieć o swoich problemach” - 6,5%, na kolejnych miejscach to, „ciekawość” - 5,8% oraz „inne bliżej nie określone powody” - 3,9%.

W szkołach gimnazjalnych najczęstszym powodem była „ciekawość” - 20,6%, a następnie chcieli się poczuć na tzw. „haju” - 10,3%, i „chcieli zapomnieć o swoich problemach” - 6,2%

Natomiast wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych najczęstszym powodem była również „ciekawość” - 50,6%, a następnie chcieli się poczuć na tzw. „haju” - 15,9%, i „chcieli zapomnieć o swoich problemach” - 9,4% badanej młodzieży.

6. PALENIE TYTONIU PRZEZ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ.

6.1. Przyczyny palenia papierosów przez dzieci i młodzież.

Palenie papierosów przez dzieci i młodzież od dawna jest znanym problemem społecznym, eksperymentują już dzieci w wieku siedmiu, ośmiu lat, a wielu z nich z czasem zaczyna palić regularnie. Przyczyny tego stanu rzeczy to przede wszystkim negatywny wzorzec przekazywany przez rodziców i osoby palące pełnoletnie. Młodzież, która sięga po papierosy, zwykle w ten sposób chce zaimponować rówieśnikom. Wydaje im się, że dzięki papierosowi wyglądają doroślej i liczą na akceptację kolegów i koleżanek. W kręgach młodzieży, w którym palenie jest niemal normą, osoba niepaląca narażona jest na drwiny i wykluczenie z grupy.

a) Dostępność papierosów w opinii badanych.

Istotną przyczyną palenia papierosów przez młodzież jest między innymi dość łatwy dostęp do papierosów. Dziecko, które wychowuje się środowisku palaczy może podbierać papierosy rodzicom lub osobom pełnoletnim palącym, ewentualnie próbować zakupić w

sklepach. W opinii młodzieży zdobycie papierosów przez osoby niepełnoletnie nie stwarza większych problemów. Stopień trudności zdobycia papierosów oszacowano w 5-ciu stopniowej skali (niemożliwe, trudne, łatwe, bardzo łatwe i nie wiem). Za łatwe i bardzo łatwe uznało kolejno 23,8% i 12,9% ankietowanych uczniów VI klas szkół podstawowych oraz 36,1% i 32,8% gimnazjalistów, jest przekonanych o pozytywnej próbie zakupu papierosów. W opinii badanych zakup papierosów nie powiódł by się, twierdziło tylko w 14,8% respondentów szkół podstawowych i 7,4% badanych gimnazjalistów.

b) Rozpowszechnianie palenia papierosów.

Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem, a także utrzymywania abstynencji nikotynowej przez młodzież szkolną. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z paleniem papierosów, lub podejmowania prób palenia. Drugi odnosi się do uchwycenia wielkości grupy młodzieży, aktualnie palącej tytoń a także palących regularnie i utrzymywanie abstynencji nikotynowej.

W czasie całego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem papierosów od 1 razu do 20 razy i więcej, miało 21,69% uczniów klas VI szkół podstawowych, w tym dziewczęta stanowiły 18,42%, a chłopcy 24,30%.

W grupie uczniów II klas gimnazjalnych do doświadczeń z paleniem papierosów przyznaje się 48,76% badanej młodzieży, w tym w grupie dziewcząt 47,36% a chłopców 51,11% a wśród uczniów klas II szkół ponadgimnazjalnych 77,10% badanej młodzieży, w tym w grupie badanych dziewcząt odsetek ten wynosił 68,84% a w grupie badanych chłopców 78,94%.

6.2 Palenie tytoniu wśród dzieci i młodzieży.

Do palenia w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem przyznało się 4,47% trzynastolatków uczniów VI klas szkół podstawowych , tym 4,38% stanowiły dziewczęta, a 4,31% chłopcy. W drugich klasach szkół gimnazjalnych w ciągu ostatnich 30 dni paliło 17,09% uczniów , w tym dziewczęta 21,33% a chłopcy 9,52%, a w drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych paliło 54,06% młodzieży, w tym odsetek dziewcząt stanowił 40,74%, a chłopców 52,7%.

Niepokojącym zjawiskiem występującym wśród młodzieży jest codzienne palenie papierosów od 1 papierosa do 10 i więcej, wśród uczniów VI klas szkół podstawowych odsetek ten stanowi 2,44%, a w grupie dziewcząt 3,74% a w grupie chłopców 1,44% badanej młodzieży. Wśród drugich klas gimnazjalnych 6,84%, w grupie dziewcząt odsetek ten wynosi 7,89%, oraz chłopców 4,76%. W drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych odsetki te wynoszą 31,10% badanej młodzieży, w tym w grupie dziewcząt 29,15% a w grupie badanych chłopców 36,49%.

Wśród uczniów badanych grup wiekowych, którzy notorycznie palą papierosy można wyodrębnić grupę uczniów, która pali regularnie i codziennie tytoń w ostatnich 30 dniach przed badaniem. Palenie regularnie i codziennie określonej ilości papierosów przez młodego człowieka należy określić jako początek fazy uzależnienia młodego organizmu od nikotyny.

A zatem możemy przyjąć, że na poziomie uzależnienia od nikotyny znajduje się około 1,63% uczniów VI klasy szkół podstawowych a w grupie chłopców 2,88%, wśród dziewcząt nie ujawniono. W II klasach szkół gimnazjalnych odsetek ten wynosi 2,65% badanej młodzieży, w grupie chłopców 2,38% a w grupie dziewcząt 2,67%. Natomiast w II klasach szkół ponadgimnazjalnych 12,92% przyznaje się do palenia regularnie i codziennie papierosów, w grupie dziewcząt odsetek stanowi 15,56%, a chłopcy 8,11% badanej młodzieży.

7. PRZEMOC W SZKOLE I W RODZINIE.

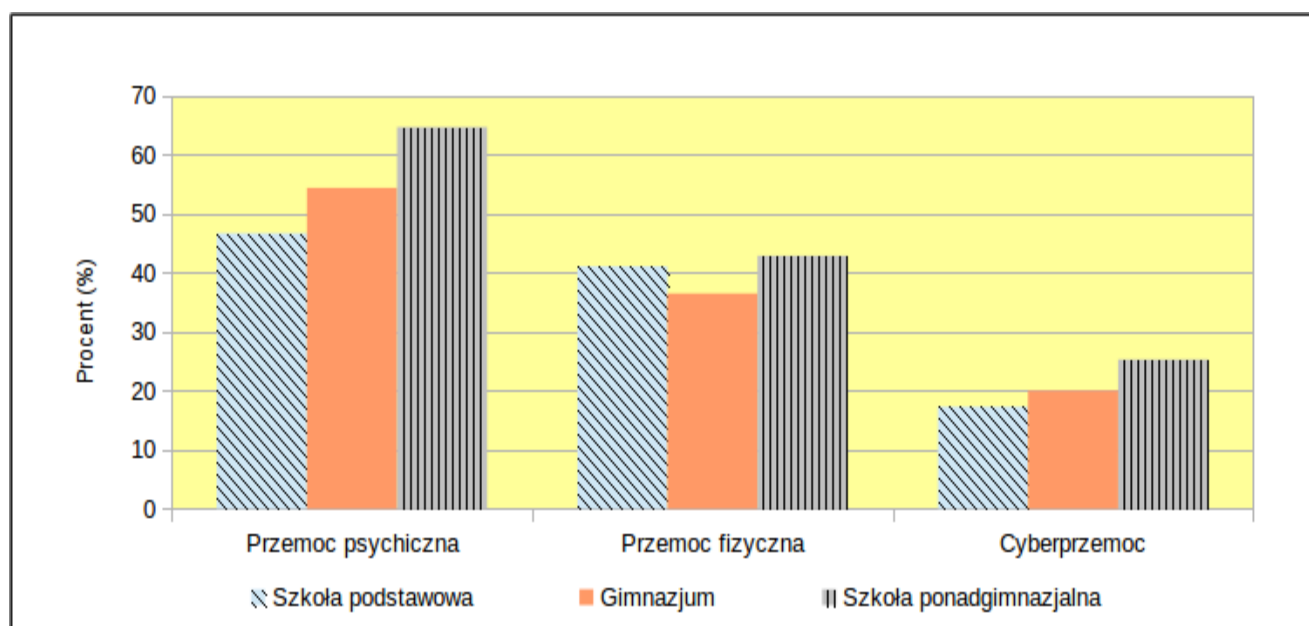
7.1 Przemoc rówieśnicza

Zjawisko agresji i przemocy jest coraz bardziej widoczne w środowisku młodzieży szkolnej. Aby chronić dzieci i młodzież szkolną przed doświadczeniem agresji i przemocy powinniśmy posiadać niezbędną wiedzę do podejmowania skutecznych działań eliminujących zachowania agresywne i przemocowe w środowisku szkolnym i rodzinnym.

Z przeprowadzonych badań wynika, że młodzież zbyt często uznaje sytuacje, w których akty agresji i przemocy są dopuszczalne i usprawiedliwione. Za użyciem przemocy w takich sytuacjach opowiedziało się 38,04% respondentów VI klas szkół podstawowych, 52,89% gimnazjalistów i 45,71% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

We wszystkich badanych grupach wiekowych odsetki w grupach badanych chłopców są znacznie wyższe i wynoszą 46,48% w szkołach podstawowych, 62,22% w gimnazjach i 60,81% w szkołach ponadgimnazjalnych, niż w grupach dziewcząt, które plasują się na poziomie 27,43% w szkołach podstawowych, 47,37% w gimnazjach oraz 37,50% w szkołach ponadgimnazjalnych.

Wykres 10. Stosowanie przemocy rówieśniczej przez młodzież szkolną.

/ Dane uzyskane z badań ankietowych /

Wyniki badań ankietowych wskazują, że młodzież szkół podstawowych najczęściej doznaje przemocy psychicznej w formie plotkowanie - 54,39% ankietowanych, a następnie obrażanie - 48,70%, ubliżanie - 41,60% i wyśmiewanie - 40,0% ze strony kolegów, koleżanek i innych osób. Natomiast do doznania przemocy fizycznej w formie popychania - 36,52%, bicia, kopania lub policzkowania przyznaje się - 26,96% ankietowanej młodzieży, szkół podstawowych i do cyberprzemocy z użyciem mediów elektronicznych przyznało się - 20,0% respondentów.

W szkołach gimnazjalnych najczęściej występującą formą przemocy rówieśniczej jest obrażanie - 46,75% ankietowanych, następnie plotkowanie - 43,72%, wyśmiewanie - 38,53%, i użycie - 26,84%. Do przemocy fizycznej przyznaje się w formie popychania - 41,13%, a następnie bicia, kopania lub policzkowania - 27,27% gimnazjalistów a do doznania cyberprzemocy z użyciem mediów elektronicznych przyznało się - 17,32% respondentów.

W szkołach ponadgimnazjalnych najczęściej doznawaną formą przemocy rówieśniczej jest plotkowanie - 64,65%, w dalszej kolejności obrażanie - 57,58% ankietowanych, a następnie wyśmiewanie - 53,03%, i użycie - 50,51%. Do przemocy fizycznej w formie popychania przyznaje się - 42,93%, a następnie bicia, kopania lub policzkowania doznało - 25,76% ankietowanych. Do doznania cyberprzemocy z użyciem mediów elektronicznych przyznało się - 25,25% respondentów.

Z badań wynika że w szkołach sprawcami przemocy rówieśniczej są głównie koledzy i koleżanki ze swojej klasy lub klas starszych, przy czym odsetek ten wynosi - 47,03% w szkołach podstawowych, 51,33% w gimnazjalnych i 48,13% w szkołach ponadgimnazjalnych. W dalszej kolejności według uczniów szkół podstawowych sprawcami jest nieznana mi młodzież - 17,4% i osoby pod wpływem alkoholu - 9,3%. W szkołach gimnazjalnych na dalszych miejscach jest nieznane mi młodzież - 19,47% i osoby pod wpływem alkoholu - 15,04%. Podobnie w szkołach ponadgimnazjalnych na kolejnych miejscach znalazły się nieznana mi młodzież - 33,694% i osoby pod wpływem alkoholu - 26,20%.

7.2 Przemoc w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy domowej często nie przyznają się do problemu, z jakim się borykają i nie zawsze zwracają się o pomoc. W 2015 roku w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy w rodzinie odnotowano 125 wizyty osób doznających przemocy.

W ramach procedury „Niebieska Karta” na terenie miasta wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 208 Niebieskich Kart - A, w tym: 155 sporządzonych przez funkcjonariusz Policji, 46 sporządzonych przez pracowników socjalnych MOPS, 5 przez członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz 2 przez pracowników oświaty. Procedura Niebieskiej Karty została wdrożona i realizowana w 208 rodzinach na terenie miasta. Dotyczy ona członków rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie. Założenie Niebieskiej Karty jest informacją dla służb i opieki społecznej, że w danej rodzinie dochodzi do aktów przemocy. W związku z tym służby te mają określone obowiązki wynikające z procedury „Niebieska Karta”.

Tabela 10. Przemoc w rodzinie - wdrażanie procedury „Niebieskie Karty” na terenie miasta.

Lp	Wyszczególnienie	LATA				
		2011	2012	2013	2014	2015
1	Ogólna liczba wdrożonych postępowań przez KRPA w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i leczenia odwykowego	122	101	98	112	104
	w tym:					
	Liczba rodzin objętych procedurą „NK”	25	14	16	5	27
2	Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą MOPS	122	279	190	166	180
	w tym:					
	Liczba rodzin objętych procedurą „NK”	59	105	97	13	46

3	Ogólna liczba interwencji domowej w miejscu zamieszkania przez funkcjonariuszy KPP	1859	-	884	840	974
	w tym:					
	Liczba rodzin z wdrożoną procedurą „NK”	338	164	97	121	155
4	Ogółem liczba założonych „Niebieskich Kart” i wdrożenie procedury „Niebieska Karta” (NK)	20*	126	108	139	208
5	Ogółem liczba rodzin objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska Karta”	18*	123	97	169	208
6	Ogółem liczba zakończonych postępowań / procedur „Niebieska Karta”	3	13	49	97	107

* Zespół Interdyscyplinarny (ZI) rozpoczął działalność od 1 października 2011 r.

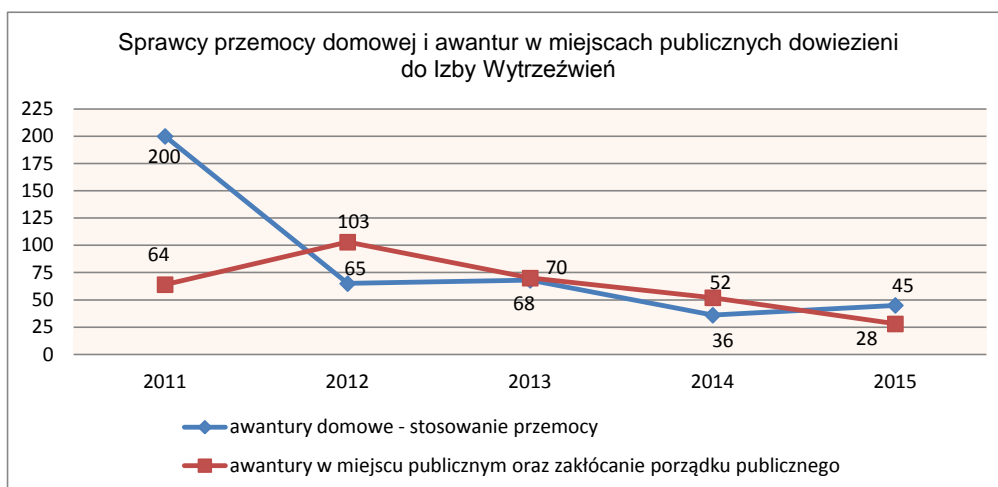
/ Dane źródłowe: UM, GKRPA. MOPS i KPP w Nowej Soli /

Według danych policji rośnie w kraju liczba osób doznających przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Zjawisko przemocy jest silnie powiązane z używaniem lub nadużywaniem alkoholu. Ponad 60% podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie to osoby będące pod wpływem alkoholu. Nadużywanie tej substancji psychoaktywnej może powodować gwałtowne emocje, takie jak np. złość i skłonność do agresji, której ofiarą padają najbliżsi – małżonkowie, dzieci czy rodzice.

Aż 55% kobiet wiąże stosowanie przemocy z alkoholem, 90% sprawców wskazuje nadużywanie alkoholu jako przyczynę stosowania przemocy wobec bliskich. W ten sposób usprawiedliwiają swoje zachowanie.

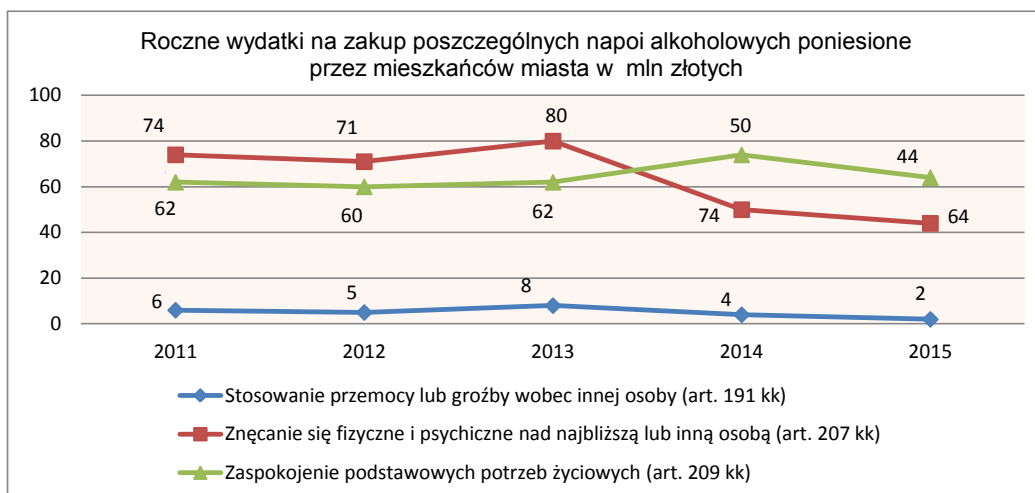
Zjawisko przemocy i agresji również występuje w mieście Nowa Sól, w 2015 roku do Sadu Rejonowego wniesiono 64 wnioski o znęcanie fizyczne lub psychiczne wobec najbliższych członków rodziny lub partnerów życiowych, Sąd wydał 44 wyroki skazujące.

Wykres 11. Sprawcy przemocy domowej i awantur w miejscach publicznych dowiezieni do IW oraz skazani przez Sąd za czyny karalne w zakresie przemocy w rodzinie.

/ Dane źródłowe: Izby Wyrzeźwień w Zielonej Górze i Głogowie /

Wykres 12. Sprawy wniesione do Sądu za popełnione czyny karalne naruszające kodeks karny, dotyczące przemocy i znęcania się nad najbliższą lub inną osobą.

/ Dane źródłowe: Sąd Rejonowy w Nowej Soli /

8. DZIAŁANIA POMOCOWE W ZAKRESIE ŁAGODZENIA I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

8.1 Osoby i rodziny korzystające z pomocy socjalnej w tym z problemem alkoholowym z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Soli.

Na terenie miasta z pomocy socjalnej MOPS w Nowej Soli w 2015 roku skorzystało 1.298 rodzin, w tym 1.992 osób znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Najczęściej pomoc socjalna udzielana jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z tytułu ubóstwa, niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczych oraz alkoholizmu i narkomanii.

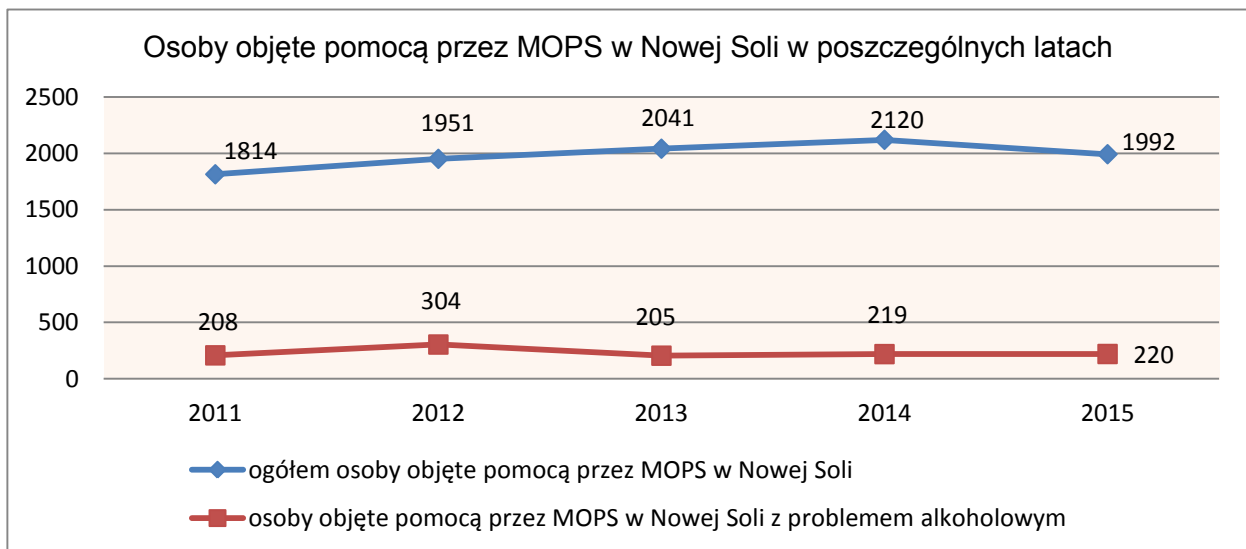
Tabela 11. Osoby i rodziny korzystające z pomocy socjalnej w poszczególnych latach

Udzielona pomoc	2011	2012	2013	2014	2015
Ogółem osób objętych pomocą	1.814	1.951	2.041	2.120	1.992
w tym:					
Liczba osób objętych pomocą z problemem alkoholowym	208	304	205	219	220
Liczba osób objętych pomocą z tytułu problemów narkomanii	-	-	-	-	22
Ogółem rodzin objętych pomocą	1.165	1.274	1.307	1.318	1.298
w tym:					

Liczba rodzin objętych pomocą z problemem alkoholowym	263	279	190	166	180
Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu problemów narkomanii	-	-	-	-	11

/ Dane źródłowe: MOPS w Nowej Soli /

Wykres 13. Osoby w rodzinach objętych udzieloną pomocą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Soli, w tym z rodzin z problemem alkoholowym.

/ Dane źródłowe: MOPS w Nowej Soli /

Jednocześnie z danych uzyskanych z tutejszego MOPS-u wynika, że maleje liczba osób oraz rodzin korzystających z pomocy społecznej, natomiast stosunkowo rośnie liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z tytułu problemu alkoholowego.

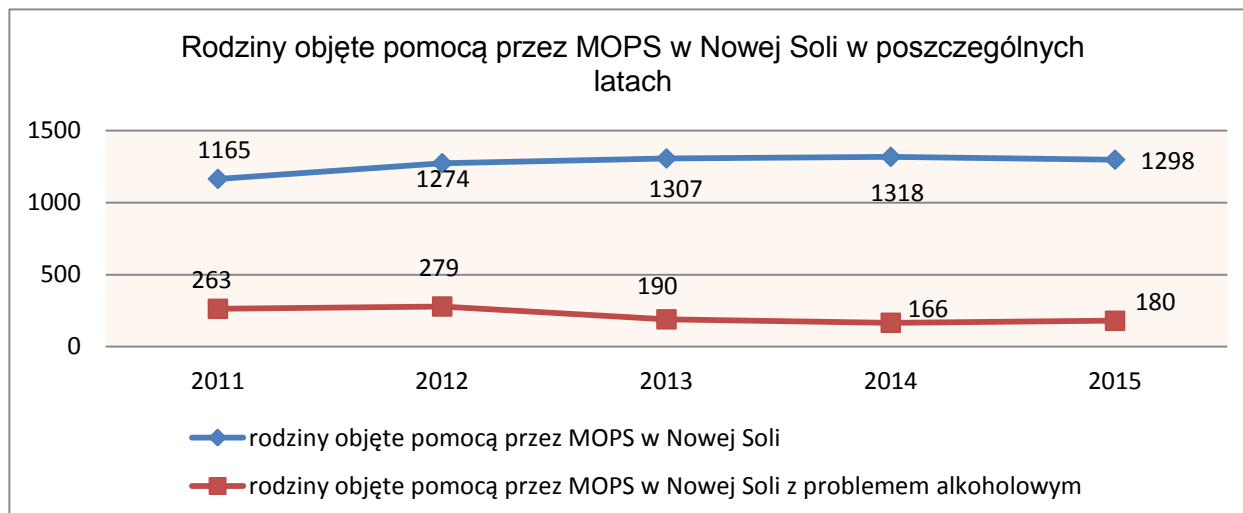
W mieście udzielana jest również pomoc materialna dla młodzieży uczącej się w formie stypendium socjalnego. W roku szkolnym 2015/2016 odnotowano dalszy spadek liczby uczniów otrzymujących stypendia socjalne o 14,64% a tym samym rodzin 11,66% którym przyznano stypendium socjalne. Spadek nastąpił prawdopodobnie polepszającymi się warunkami bytowymi tych rodzin.

Tabela 12. Pomoc udzielana przez Urząd Miejski w formie stypendium socjalnego dla dzieci i młodzieży uczącej się do 24 roku życia z terenu miasta.

Rok szkolny	Liczba rodzin, z których uczniowie otrzymali stypendium socjalne	Liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium socjalne
2011 / 2012	306	496
2012 / 2013	340	601
2013 / 2014	351	618
2014 / 2015	314	540
2015 / 2016	268	477

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Wykres 14. Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na terenie miasta.

/ Dane źródłowe: MOPS w Nowej Soli /

8.2 Udzielanie wsparcia i pomocy psychologicznej ofiarom przemocy oraz osobom współuzależnionym i uzależnionym na terenie miasta.

Na terenie miasta działają 3 punkty konsultacyjno-informacyjne, które udzielają pomocy i wsparcia psychologicznego, socjoterapeutycznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz wsparcia psychoterapeutycznego dla osób nadużywających alkoholu i uzależnionych od alkoholu. Działalność punktów konsultacyjno-informacyjnych finansowa jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

W wyznaczonych dniach i godzinach ofiary przemocy mogą korzystać z usług profesjonalistów w zakresie pomocy psychologicznej w kontaktach indywidualnych i w grupowych (w ramach pracy grupy wsparcia psychologicznego i indywidualnych porad psychologicznych).

Natomiast osoby uzależnione od alkoholu mogą uczestniczyć w psychoterapii grupowej w dwóch grupach, w terapii grupowej dla początkujących i dla zaawansowanych. Dla sprawców przemocy w rodzinie prowadzony jest program korekcyjno-edukacyjny.

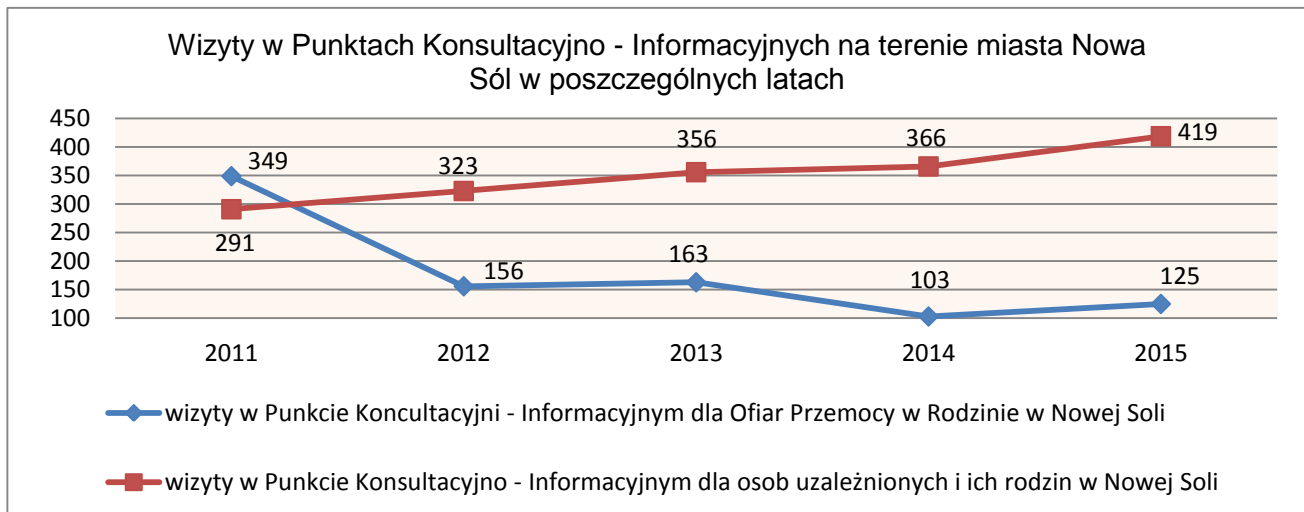
Tabela 13. Wizyty osób korzystających z pomocy w punktach konsultacyjno – informacyjnych przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dla osób uzależnionych i ich rodzin działających na terenie miasta.

Rodzaj porad lub pomocy udzielanej w zakresie przemocy i uzależnienia.	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.	349	156	163	103	125
Liczba wizyt w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin.	291	323	356	366	419
w tym: po raz pierwszy	215	125	198	192	193
Liczba osób uzależnionych od alkoholu uczestniczących w terapii grupowej	104	123	194	95	63
w tym: po raz pierwszy	64	77	49	128	76
Liczba osób leczących się w poradni uzależnień w Nowej Soli.	307	287	327	328	292

Liczba osób współzależnionych uczestniczących w terapii grupowej / grupa wsparcia /	34	14	11	11	4
Uczestnicy programu korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy	15	20	23	35	24

/ Dane źródłowe: PK-IOPwR, PU w Nowej Soli /

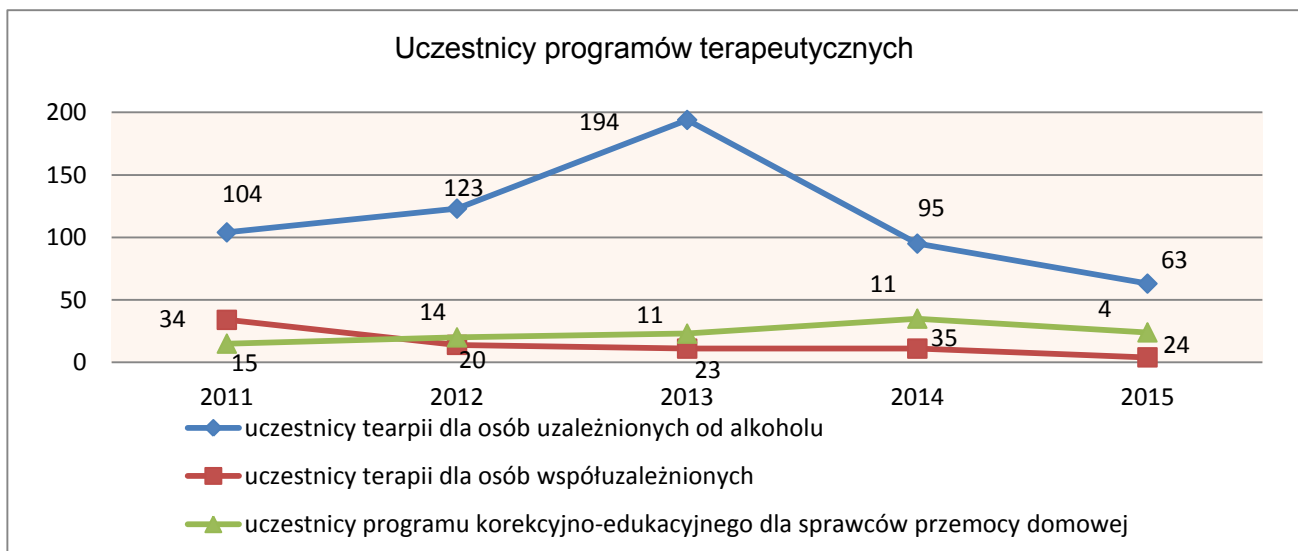
Wykres 15. Wizyty mieszkańców miasta w punktach konsultacyjno – informacyjnych w poszczególnych latach.

/ Dane źródłowe: PK-IOPR i PK-IUR w Nowej Soli /

Ponadto na terenie miasta działają trzy niepubliczne ośrodki i poradnie zdrowia, których działalność skierowana jest na leczenie odwykowe od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. W poradniach tych prowadzona jest profilaktyka, psychoterapia i terapia uzależnień finansowana przez NFZ i wspierana z środków GP PiRPA.

Wykres 16. Pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych, współzależnionych i sprawców przemocy w punktach konsultacyjno – informacyjnych działających na terenie miasta.

/ Dane źródłowe: PK-IOPR i PK-IUR w Nowej Soli /

8.3 Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym alkoholizmem przez Komisję RPA i kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych oraz przez organizacje pozarządowe działające w zakresie uzależnień.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim przyjmuje wnioski od mieszkańców miasta i instytucji na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu oraz osób stosujących przemoc w rodzinie. Prowadzi z zgłoszonymi osobami rozmowy interwencyjno - motywacyjne dot. ograniczenia spożywanego alkoholu, zmiany modelu picia aż do osiągnięcia abstynencji alkoholowej. Prowadzi wobec osób zgłoszonych do leczenia odwykowego postępowanie zmierzające do orzeczenia przez sąd, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W 2015 roku do Komisji wpłynęły 104 wnioski o leczenie odwykowe.

Komisja udziela informacji osobom uzależnionym i członkom rodziny osoby uzależnionej dot. choroby alkoholowej, o możliwości leczenia odwykowego na terenie miasta i leczenia stacjonarnego na terenie woj. lubuskiego i kraju.

Na terenie miasta Nowa Sól, działają 3 organizacje pozarządowe 2 otrzymały wsparcie z środków GP PiRPAiN, które prowadzą działalność profilaktyczną, psychoterapeutyczną w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Stowarzyszenie „Relacja” realizowała program wczesnej interwencji dla młodzieży po przez konsultacje i interwencje profilaktyczne - 107, z których skorzystało 25 osób, w tym 8 dziewcząt i 17 chłopców. Spośród tych osób 9 chłopców i 3 dziewczyny wykazały cechy uzależnienia.

Fundacja „Na Nowo” realizowała program po przez udzielanie konsultacji -179 osób i podejmowanie interwencji kryzysowych - 62 osoby, dotyczących różnych sytuacji życiowych w zakresie praktykowania z substancjami psychoaktywnymi i uzależnieniami behawioralnymi - 22 osoby.

Tabela 14. Wnioski wpływające do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zobowiązanie do leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu.

Treść	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Złożone wnioski do Komisji RPA o skierowanie na leczenie odwykowe	122	101	98	112	104
w tym, sprawcy przemocy w rodzinie („NK”)	25	14	16	16	27
Wnioski skierowane przez komisję do sądu w celu zobowiązania do leczenia odwykowego	77	64	67	43	62
Podjęte dobrowolne leczenie odwykowe /zawieszono postępowania przez komisję/	52	60	59	81	65
Wnioski wycofane, niezasadne, zgon osoby lub brak informacji o miejscu pobytu.	5	8	8	6	8

/ Dane źródłowe: KRPA w Nowej Soli /

8.4 Świetlice opiekuńczo – wychowawcze (socjoterapeutyczne).

Świetlice opiekuńczo – wychowawcze / z elementami programu socjoterapii / funkcjonują w 6 Publicznych Szkołach Podstawowych, 3 Publicznych Gimnazjach, Środowiskowym

Hufcu Pracy oraz w Nowosolskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. W świetlicach prowadzone są zajęcia profilaktyczno – socjoterapeutyczne i korekcyjno - wyrównawcze. Dzieciom udzielana jest pomoc w zakresie radzenia sobie z życiowymi problemami, kryzysami rodzinnymi, poprawnej relacji z rówieśnikami i itp.

Do świetlic uczęszcza 175 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, głównie z rodzin z problemem alkoholowym. Świetlice czynne są od poniedziałku do piątku przez dwie godziny dziennie, zajęcia prowadzone są przez pedagogów szkolnych i nauczycieli. Prowadzący świetlice na bieżąco uczestniczą w różnego rodzaju szkoleniach w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.

Na terenie miasta w 2015 roku działało również 5 świetlic socjoterapeutycznych środowiskowych prowadzonych przez stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego. Działalność tych świetlic jest wspomagana z środków finansowych gminnego programu profilaktyki, w świetlicach środowiskowych w zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczyło 99 dzieci, prowadzone jest również dożywanie ze środków własnych stowarzyszeń.

Tabela 15. Świetlice opiekuńczo - wychowawcze działające w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i Środowiskowym Hufcu Pracy na terenie miasta Nowej Soli.

Wyszczególnienie	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Ilość świetlic opiekuńczo wychowawczych z elementami programu socjoterapii w nowosolskich szkołach	10	10	10	10	10
Liczba dzieci w świetlicach	185	126	135	171	175
Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych prowadzących świetlice	16	16	17	17	16

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

Tabela 16. Środowiskowe świetlice opiekuńczo – wychowawcze (socjoterapeutyczne) działające na terenie miasta prowadzone przez organizacje pozarządowe.

Organizacje pozarządowe prowadzące świetlice opiekuńczo – wychowawcze / środowiskowe /	Lata				
	2011	2012	2013	2014	2015
Polski Komitet Pomocy Społecznej	1	1	1	1	-
Parafialne Zespoły Caritas lub Parafie	3	3	3	3	2
Polski Czerwony Krzyż	1	1	1	1	1
Stowarzyszenie Romów	1	1	1	1	1
Nowosolska Spółdzielnia Mieszkaniowa	1	1	1	1	1
Stowarzyszenie „Tacy Sami”	1	1	-	-	-
Liczba dzieci w świetlicach	211	136	115	127	99
Ilość świetlic	8	8	7	7	5

/ Dane źródłowe: UM w Nowej Soli /

II. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I NAPRAWCZEJ W MIEŚCIE NOWA SÓL.

1. Instytucje, zakłady lecznictwa odwykowego i organizacje pozarządowe realizujące zadania profilaktyczno – edukacyjne i terapeutyczne w mieście Nowa Sól w 2016 roku.

▶	Poradnia Zdrowia Psychicznego i Uzależnień, Nowa Sól ul. Witosa 18	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin, ul. Witosa 18	-	1
	- grupy terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu,	-	2
	- grupa oddziaływania korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy,	-	1
▶	Poradnia Profilaktyczno - Konsultacyjna „Monar”, Nowa Sól ul. Sienkiewicza 37	-	1
▶	Nowosolski Pomocy Rodzinie Fundacja „Na Nowo”, Nowa Sól ul. Lisia 2	-	1
▶	Poradnictwo i terapia Stowarzyszenie „Relacja”, Nowa Sól ul. Kościuszki 24E	-	1
▶	Gabinet Usług Psychologicznych EGO, Nowa Sól ul. Witosa 18	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie N-Sól ul. Jaracza 1	-	1
	- grupa pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie,	-	1
	- grupa pomocy psychologicznej dla osób współuzależnionych,	-	1
▶	Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Przeciwdziałania Narkomanii N-Sól ul. Jaracza 1	-	1
	- Młodzieżowa Grupa Liderów - przeciwdziałania narkomanii	-	1
▶	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, N-Sól ul. Piłsudskiego 12	-	1
	- członkowie komisji RPA		9
▶	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, ul. Muzealna 45	-	1
	- członkowie ZI	-	9
▶	Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego	-	2
	- Kuratorzy Sadu Rodzinnego	-	5
	- Kuratorzy Sądu Karnego	-	15
▶	Stowarzyszenia trzeźwościowe.	-	2
	- Kluby Abstynenta.	-	2
	- Grupy AA.		2
	- Grupy AI - Anon.	-	2
	- Grupa AI - Ateen.	-	1
▶	Świetlice opiekuńczo-wychowawcze szkolne.	-	9
	- uczestnicy zajęć opiekuńczo – wychowawczych socjoterapeutycznych		155
▶	Świetlice opiekuńczo-wychowawcze (socjoterapeutyczne) środowiskowe	-	5
	- uczestnicy zajęć opiekuńczo – wychowawczych socjoterapeutycznych		119
▶	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	-	1
	- Pracownicy socjalni	-	20
	- Asystent rodziny	-	4
▶	SANEPID Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna Nowa Sól ul. Woj. Polskiego 11	-	1
▶	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.	-	1
▶	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.	-	1
▶	Powiatowa Komenda Policji	-	1
▶	Komenda Straży Miejskiej.	-	1
▶	Publiczne Szkoły Podstawowe	-	6
	- uczniowie szkół podstawowych	-	2.266
	- nauczyciele szkół podstawowych	-	213
▶	Publiczne Gimnazja	-	3
	- uczniowie szkół gimnazjalnych	-	1.025
	- nauczyciele szkół gimnazjalnych	-	108
▶	Szkoły Ponadgimnazjalne i Ogólnokształcące.	-	5

	- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	-	1.785
	- nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych	-	198
▶	Zespół Szkół Katolickich	-	1
	- uczniowie szkoły podstawowej,	-	64
	- uczniowie szkoły gimnazjalnej,		40
	- nauczyciele zespołu szkół,	-	25
▶	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	-	1
	- uczniowie i wychowankowie,	-	127
	- nauczyciele,	-	58
▶	Środowiskowy Hufiec Pracy	-	1
	- uczestnicy	-	171
	- wychowawcy,	-	9
▶	Szkolne Centra Profilaktyki i Edukacji w PSP i PG	-	9
	- zaplecze dydaktyczne, profilaktyczne i edukacyjne do realizacji zajęć i programów;	-	9
▶	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.	-	1
	- noclegownia dla bezdomnych;	-	1
▶	PCK Zarzą Rejonowy Nowa Sól ul. Parafialna 4 .	-	1
	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii;	-	1
▶	LOK Zarząd Rejonowy Nowa Sól Al. Wolności 8	-	1
▶	UKS „Aktiv” PG-1 Nowa Sól ul. Parafialna 6	-	1
▶	ZHP Komenda Hufca Nowa Sól ul. Parafialna 4	-	1
▶	MOSiR Nowa Sól ul. Św. Barbary 2		1
▶	Parafialne Zespoły CARITAS w Nowej Soli		4
	- świetlice opiekuńczo-wychowawcze środowiskowe z programem socjoterapii;	-	2
▶	Chrześcijańska Misja Społeczna „Teen Challenge” O. Nowa Sól ul. Wyspiańskiego 13	-	1
	- grupa wsparcia dla uzależnionych;		1
▶	Stowarzyszenie Romów Nowa Sól ul. Karola Miarki 2a	-	1
	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii;	-	1
▶	Nowosolska Spółdzielnia Mieszkaniowa Nowa Sól ul. 1-go Maja 18	-	1
	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii;	-	1
▶	Izba Wyrzeźwień Zielona Góra ul. Racula – Im. Rodła 6	-	1
▶	Parafialne Zespoły CARITAS	-	4
	- świetlice opiekuńczo-wychowawcze środowiskowe z programem socjoterapii,	-	2
▶	Stowarzyszenie Romów Nowa Sól ul. Karola Miarki 2a	-	1
▶	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii,	-	1
▶	Nowosolska Spółdzielnia Mieszkaniowa	-	1
	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii,	-	1
▶	Środowiskowy Hufiec Pracy	-	1
	- świetlica opiekuńczo-wychowawcza środowiskowe z programem socjoterapii,	-	1
▶	Kadra z przygotowaniem specjalistycznym:		
	- Psycholodzy - konsultanci w punktach konsultacyjnych	-	3
	- Specjaliści Terapii Uzależnień - zatrudnieni w punktach konsultacyjnych	-	3
	- Instruktorzy Terapii Uzależnień - zatrudnieni w punktach konsultacyjnych	-	2
	- Pedagodzy szkolni	-	9
	- Studium Pomocy Psychologicznej.	-	2
	- Studium Psychoprofilaktyki	-	2
	- Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	-	1
	- Rozwiązywania Lokalnych Problemów Alkoholowych	-	1
▶	Realizatorzy programów profilaktycznych "Spójrz Inaczej" „Trzeci Elementarz czyli program siedmiu kroków ”, „Odlot”, „Razem” „ Nasze spotkania”, „Cukierki”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „TZA”, „Tak czy nie”, „Jestem Ok!”, „Szkolna Interwencja Profilaktyczna, „Przyjaciele Zipiego” i inne.		

2. Realizowane działania profilaktyczno – edukacyjne i socjoterapeutyczne przez nowosolskie szkoły i na terenie miasta w 2016 roku.

Lp.	Nazwa programu profilaktycznego	Objętych programem			
		uczniów	nauczycieli	rodziców	Ilość szkół
1	Program profilaktyczny „Spójrz Inaczej „ w klasach I – III szkół podstawowych	453	24	200	3
2	Program profilaktyczny „Spójrz Inaczej „ w klasach IV – VI szkół podstawowych	562	25	146	4
3	Realizacja programu profilaktycznego „Cukierki” w klasach I – III szkół podstawowych.	781	37	441	4
4	Zajęcia edukacyjno-warsztatowe w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz tzw. ”dopalaczy” przez specjalistę terapii uzależnień.	885	36	110	7
5	Zajęcia psychoedukacyjne o w zakresie profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych z zażywaniem nieznanych substancji psychaktywnych „Dopalaczy” dla młodzieży oraz prelekcje dla rodziców.	949	64	487	8
6	Program profilaktyczny „Jestem OK.”	117	4	100	2
7	Realizacja programu profilaktycznego III elementarz, w I klasach szkół gimnazjalnych	360	16	320	3
8	Program profilaktyczny „Odłot”	221	5	101	3
9	Program profilaktyczny „Razem”	401	19	25	3
10	Program „ NOE” / gimnazja /	266	12	-	3
11	Program psychoedukacyjny „Debata” / gimnazja /	305	17	-	3
12	Program „Szkolna Interwencja profilaktyczna”	74	18	11	3
13	Program profilaktyczny „ Przyjaciele Zippiego”	198	9	174	5
14	Realizacja programu psychoedukacyjnego „Nasze spotkania”	100	1	-	1
15	Spotkania z rodzicami i nauczycielami nt. alkoholizmu i narkomanii w śród młodzieży, prowadzone w szkołach.	478	70	413	5
16	Spektakle profilaktyczno – edukacyjne poruszające problemy uzależnień / alkoholizm, narkomania, palenie tytoniu / w PSP i PG na terenie miasta.	689	45	70	4
17	Spektakle profilaktyczno – edukacyjne poruszające problemy /przemocy i agresji / w PSP, PG i ZSP.	644	51	-	4
Inne programy profilaktyczno-edukacyjne i psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży					
18	Spotkania, warsztaty i prelekcje z przedstawicielami służb poruszające aspekty prawne. Odpowiedzialność karna nieletnich, Konsekwencje prawne za czyny karalne itp. SP-8, PG-1, PG-3	771	23	100	3
19	Programy poruszające zasady bezpieczeństwa w szkole i w życiu codziennym oraz dobrego zachowania się w szkole i poza nią. SP-1, SP-2, SP-3, SP-8,	1495	92	250	4
20	Autorskie programy szkolne socjoterapeutyczne, profilaktyczne, wychowawcze itp. PSP-2, PSP-8	457	45	630	2
21	Programy i imprezy profilaktyczno-integracyjne oraz sportowe SP-1, SP-2, SP-3, SP-5, SP-8, PG-1, PG-2, PG-3,	3857	220	375	8

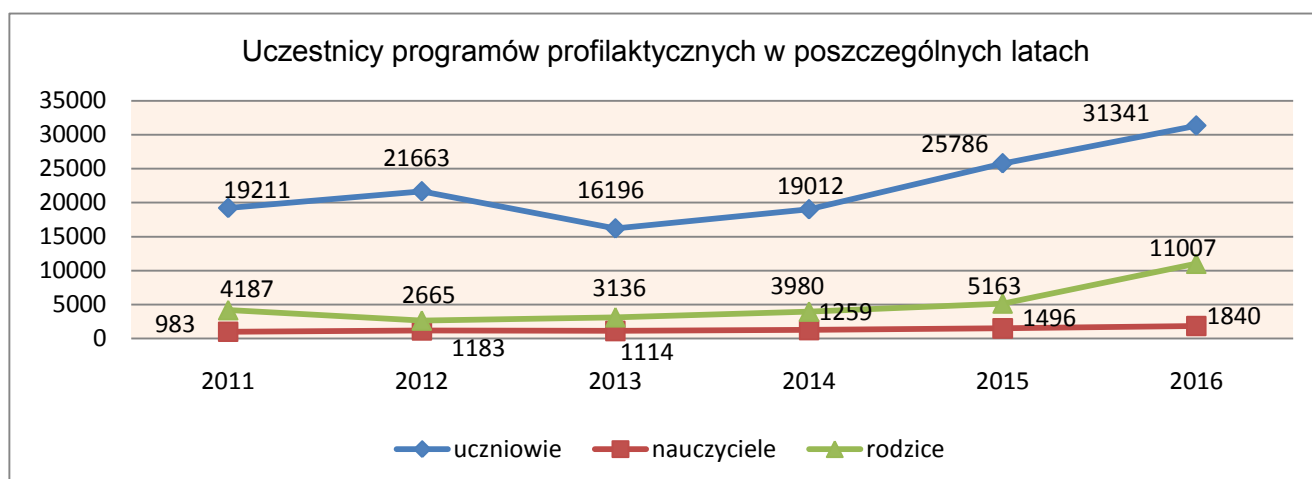
22	Programy i akcje propagujące zdrowy styl życia, zdrowe odżywianie, przeciwdziałanie chorobom itp. SP-1, SP-2, SP-3, SP-6, SP-8, PG-1, PG-2,	3902	183	1846	7
Programy realizowane w PSP i PG dot. środków psychoaktywnych, agresji i przemocy rówieśniczej.					
23	Profilaktyka uzależnień od Internetu. Zapobieganie zjawisku cyberprzemocy. SP-1, SP-8, PG-1, PG-2	2233	138	450	4
24	Programy związane z Edukacją Antynikotynową np. „Nie pal przy mnie, proszę”, „Międzynarodowy Dzień Bez Papierosa” SP-1, SP-3, PG-3	635	34	266	3
25	Programy poruszające problematykę uzależnień od substancji psychoaktywnych w tym NSP (Dopalacze) SP-1, SP-6, PG-1, PG-2	1326	77	606	4
26	Profilaktyka przemocy rówieśniczej, przemocy domowej oraz zachowań agresywnych SP-1, SP-2, SP-3, SP-5, SP-6, SP-8, PG-1, PG-2,	1957	119	625	8
27	Profilaktyka poruszająca problematykę uzależnienia od alkoholu PG-2	103	6	-	1
Realizacja programów ogólnopolskich kampanii profilaktyczno - edukacyjnych					
28	Ogólnopolska kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł – 2016” - program informacyjno – edukacyjny.	3.007	214	1.265	9
29	Kampania informacyjno – edukacyjna „Narkotyki? To mnie nie kręci- Dopalacze wróciły”	741	45	437	6
30	Kampania profilaktyczno-edukacyjna „Reaguj na przemoc”	1350	94	578	6
31	Ogólnopolska kampania „Blżej siebie – Dalej od narkotyków”	896	54	143	4
32	Kampania profilaktyczno – edukacyjna „Odpowiedzialny kierowca”	1128	43	838	8
33	Prowadzenie otwartych zajęć dla dzieci w wieku od 6 - 12 lat na sali zabaw „Solusiowa Przystań” w okresie ferii zimowych i letnich przez 3 godz. dziennie w dni robocze w godz . od 9 ³⁰ - 11 ⁰⁰ i 11 ³⁰ - 13 ⁰⁰	- zajęcia odbywały się w II turach dziennie po 1 ³⁰ : - jednocześnie w I turze uczestniczyło do 50 dzieci :			
34	Prowadzenie otwartych zajęć sportowo-rekreacyjnych i turystyki rowerowej dla dzieci i młodzieży z szkół podstawowych i gimnazjalnych podczas ferii zimowych i letnich przez 4 godz. dziennie, w dni robocze w godz. od 9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰ .	- zajęcia prowadzone były na szkol. obiektach sportowych; - grupy sportowe do 25 osób; - grupy turystyczne do 15 osób – wycieczki rowerowe ;			

/ Dane źródłowe: PSP, PG, ZSP, UM w Nowej Soli /

2.1. Młodzież i dorośli objęci programami profilaktyczno – edukacyjnymi w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na te terenie miasta i uczestniczący w kampaniach profilaktycznych.

W 2016 roku w nowosolskich szkołach i na terenie miasta zorganizowano i przeprowadzono szereg programów i imprez profilaktyczno – edukacyjnych, gmina uczestniczyła w kilku społecznych ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych, w których uczestniczyły dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz rodzice./ Wykres 17/

Wykres 17. Uczestnicy prowadzonych działań profilaktyczno-edukacyjnych i socjoterapeutycznych w szkołach i instytucjach na terenie miasta.

/ Dane źródłowe: SP, PG, ZSP i UM w Nowej Soli /

3. Rekomendacje do działań profilaktycznych w ramach gminnego programu na 2017 r.

Z badań ankietowych oraz danych źródłowych uzyskanych z instytucji i organizacji pozarządowych, podejmujących działania interwencyjne i profilaktyczne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wynika że, należałoby podjąć dalsze działania profilaktyczno – edukacyjne wobec młodzieży i dorosłych w zakresie:

1. Dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych i młodzieży praktykujących z alkoholem i narkotykami oraz stosujących przemoc w rodzinie:
  - a) Wspieranie programów reintegracji społecznej, organizowanych w Klubach Trzeźwościowych w placówkach leczenia odwykowego oraz programu korekcyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków po zakończonym programie psychoterapii oraz sprawców przemocy na terenie miasta.
  - b) Prowadzenie środowiskowych programów interwencyjnych na terenie miasta dla młodzieży poza szkolnej i dorosłych przez organizacje pozarządowe w zakresie alkoholizmu narkomani i przeciwdziałania przemocy.
2. W zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej, prawnej i ochrony przed przemocą w rodzinie.
  - a) Podnoszenie wiedzy społecznej poprzez większą dystrybucję materiałów profilaktyczno -edukacyjnych dot. zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy.
  - b) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie, udzielanie kompleksowych informacji ofiarom przemocy w istniejących pomocowych, punktach konsultacyjnych i komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Zespole Interdyscyplinarnym działających na terenie miasta Nowa Sól.
  - c) Ograniczanie podaży napojów alkoholowych na terenie miasta po przez zmniejszenie ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

3. W zakresie prowadzenia działalności profilaktyczno-edukacyjnej i informacyjnej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- a) Zwiększanie działań informacyjno – edukacyjnych po przez wspieranie organizacji imprez profilaktycznych i programów dotyczących ograniczania spożywania przez dzieci i młodzież napoi alkoholowych, substancji psychoaktywnych i tzw. „dopalaczy” oraz palenia tytoniu.
  - b) Podejmowanie w większym zakresie działań profilaktyczno-edukacyjnych promujących zdrowie psychiczne oraz właściwych zachowań prospołecznych dzieci z środowisk podwyższonego ryzyka po przez realizację programu „Przyjaciele Zippiego” w klasach I - III szkół podstawowych.
  - b) Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla dzieci młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w zakresie zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych i cyberprzemocy.
  - d) Podejmowanie działań interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych w zakresie dostępności papierosów i alkoholu przez osoby nieletnie w punktach sprzedaży oraz niewłaściwej reklamy napojów alkoholowych.
  - e) Uczestnictwo gminy w kampaniach społecznych ogólnopolskich dotyczących problemów społecznych młodzieży i dorosłych dot. uzależnień, agresji i przemocy rówieśniczej i rodzinie.

Nowa Sól, dnia 1 grudnia 2016 r.

Opracował: Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.